

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

HÖG

GRUNDLAGD AV

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 17 APRIL 1921.

HUVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.ANDRE REDAKTÖR:
EBBA THEORIN.

Carl Wilhelmson: Badgäster.

Motiv från Fiskebäckskil.

Konstnären har för närvarande en utställning av nya alster hos A.-B. Konstverk, varest denna oljemålning är en bland samlingens främsta dukar. — O. Ellqvist foto.

LÖFTESRINGEN.

Novell av HENRIK ULLMAN.

LUIGI HADE PUCKEL OCH FRAMsläpade sitt fattiga liv med att dagarna i ända veva positiv utanför ingången till Campo santo.

Positivet, enda arvet efter pappa Giuseppe, var genomuselt, gammalt och uttjänt, med sprucken stämma, vars falska gnäll skar honom i öronen. En hel del pipor voro också trasiga — släppte aldrig fram en riktig ton, bara väder; mitt i ett smältande adagio eller sjungande cantilena kunde det sålunda komma en utdragen pust, som om instrumentet plötsligt tappat andan, så några falska toner och så åter en omotiverad konstpaus, som kompositören aldrig avsett.

Det var förargligt och lät illa men kunde nu ej hjälpas. Luigi tröstade sig med, att ingen ändå hörde på hans prestationer. Positivet var bara till för att draga besökarnes uppmärksamhet på honom; sedan gjorde puckeln hela hans utseende av stackars föräldralös gosse resten, det vill säga rörde det allmänna medlidandet till offervillig barmhärtighet.

Han skulle för övrigt aldrig haft hjärta att göra sig av med instrumentet. Ty på det hade föräldrarna, som nu lågo där inne i kyrkogårdens fattigkvarter, dragit fram sig själva och givit nödtorftig uppfostran åt åtta barn, av vilka han själv var det yngsta. Det var alltså en familjeklenod så att säga, en del av far och mor, av syskonen och det torftiga hemmet; ja, nästan en del av honom själv och hans fattiga barndom, med vilken det så långt han kunde minnas tillbaka varit innerligt förenat. Det hade varit ett helgerån, tyckte han, om han lämnat från sig positivet, och skulle nog åsamkat honom madonnans synnerliga misshag och ytterligare ökat föräldrarnas lidanden i skärselden.

Men var instrumentet jämmerligt så var också repertoaren därefter — just inte mycket att skryta med. Ursprungligen, det vill säga då pappa Giuseppe själv skötte veven och ambulerade i gårdar och gränder inne i staden, när han icke besökte marknaderna i byarna och de små städerna närmast omkring Genova, på den tiden hade det nog funnits åtskilligt att välja på, som kunde tillfredsställa det skiftande auditoriets olika smakriktningar. Då omväxlade marscher och danser med operapotpurrier och slagdängor på modet för dagen jämte Gounods "Ave Maria". Då kunde det vara en lust och glädje att höra på positivet och lönande nog att dra veven, vilket pappa Giuseppe också fått erfara.

Men sedan Luigi fått positiv och repertoar

om hand och på grund av sitt kroppsslyte nödgats stationera sig utanför sin hemstads ryktbara kyrkogård, då han ej orkade med att draga stad och landsbygd runt, hade myndigheterna med hänvisning till platsens heldgvetingat honom till väsentliga inskränkningar.

Det blev just inte mycket kvar av den en gång så ståtliga repertoaren, sedan han fått provspela igenom den. Det mesta ströks av kyrkogårdsnämndens representant med en avgörande, energisk huvudskakning; både danser, slagdängor och Garibaldimarschen. Marschen sörjde Luigi mest, ty den var det vackraste stycket han ägde, tyckte han själv, och det klarade sig igenom nästan helt och hållet utan de där störande andhämtningarna. För dess skull hade han så när uppgivit hela tanken på kyrkogården som framtida inkomstkälla.

I själva verket hade han till sist endast tre stycken kvar, som fått nådigt gillande. Det var "Ave't", "Intermezzot" ur Cavalleria och "Il canto della vita" ur Tosca. "Ridi-pajazzo"-arian hade egendomligt nog också fått passera oanmärkt; men det var så olyckligt många pipor, som strejkade just i det stycket, att Luigi praktiskt taget icke kunde använda sig av medgivandet.

Var det alltså inte mycket att omväxla med, fick Luigi i alla fall vara nöjd med det lilla. Men för att tillfredsställa sin egen smakriktning, som nu gick mera i den lättare genren, och på samma gång en smula reta den i hans tycke alltför samvetsömna kyrkogårdsnämnden, hittade han på att veva den högtidliga hymnen i munter marschtakt och operastycken som sprittande danser. Det förlänade visserligen en något egendomlig anstrykning åt föredraget, men Luigi tyckte, att det ändå skänkte honom lite ersättning för den förlorade Garibaldimarschen.

Var farsarvet trots all dess skröplighet sålunda ändå dyrbart för Luigis hjärta, så var det dock ingenting värt i jämförelse med minnet efter mor. För *det* hade han gärna givit både positiv, hade det också varit nytt och felfritt, och hela världens repertoar av marscher, danser och slagdängor; ja, hade han ställts i valet mellan sitt fattiga liv eller eviga salighet i paradiset och mors ring — löftesringen, hon fått av pappa Giuseppe, när första barnet föddes som underpant på deras kärlek — så hade han utan tvekan offrat både liv och salighet och med ringen på sin hand ändå gått lugn och lycklig rakt in genom dödsrikets portar.

Det var visserligen en helt vanlig ring och ej heller i sig själv så vidare dyrbar, trodde Luigi; en fjällig silverorm bara, som slingrade sig om sig själv och bet sig i stjärten och i det breda, platta huvudet hade två gnistrande rubiner till ögon. Men det var detta, att det varit lilla mors ring, att den slitits med henne under hennes långa, strävsamma liv, som gjorde den så oersättligt dyrbar i hans ögon, att han ej för all världens skatter skulle vilja mista den; och så det märkvärdiga, att den var signad av en ryktbar sibylla i Sampierdarena och hade löfte med sig om lycka åt sin bärare.

Där han satt med sitt positiv i solgasset vid kyrkogårdsmuren, över vars bländande kalkvita yta kvickfotade ödlor kilade av och an, behövde han blott sluta ögonen för att se hela scenen som levande för sig, när ringen blev hans.

Far hade dött ett par månader förut och syskonen voro skingrade åt alla håll, ute och tjänade sitt bröd på egen hand — var visste varken mor eller han. Han var alldeles en-

sam med lilla mor, som låg illa sjuk hemma i fattigkvarterets stinkande "fondaco". Hon trodde själv, att det var döden, som nalkades; men hon klagade inte över plågorna eller det mörka och ovissa, som väntade henne, syntes snarare glad och nöjd, där hon låg på sin lumphög till bädd och oavbrutet vred ringen på sitt smala finger runt, runt... Blott när hennes blick ibland föll på honom, kom där ett drag av smärta kring munnen, vars innebörd han alltför väl förstod även utan ord.

Själv satt han, liten och rädd för det underliga, som skulle komma, dagen i ända hopkrupen vid hennes huvudgärd, när han inte var ute i gränden för att tigga ihop några smulor av de lika fattiga grannarna. Ibland grät han, stilla för sig själv för att ej oroa den sjuka, när han tänkte på, att lilla mor kanske snart också skulle gå bort och lämna honom ensam; och om natten kröp han hop vid hennes fötter, sov med bara ett öga för att ständigt vara till hands, om mor skulle behöva något eller rättorna bli alltför närstående.

Men lilla mor sov visst aldrig; hon låg bara där och stirrade rakt ut i mörkret med stora, glänsande ögon och vred på sin ring; runt, runt...

En kvav natt med åska i luften och regn, som skvalade ner där ute i gränden och gjorde det unkna jordgolvet i "fondacon" än mer drypande vått, kallade hon på honom.

— Luigi, smärtornas son, mina sorgers barn, sade hon, nu lämnar också jag dig och går till far; ty så är den heliga madonnans vilja och min egen längtan, om också jag ej vet, vad det skall bli av dig, stackare. Men när jag är död, skall du taga ringen av mig; det är allt, jag har att ge dig, barn lilla. Du skall alltid bära den och minnas mor, när du ser på den, så går det dig nog väl i händer i tid och evighet, får du se; ty så lovade den mäktiga sibyllan, när hon signade den åt far och mig. — Men kom också ihåg, Luigi, gossen min, att sist av allt får du göra dig av med ringen, ty därpå beror all din välfärd. Du får ej sälja den för guld, om du än hungerar aldrig så, ej för — för — kvinnogunst — ack, din lille stackare, kvinnor lär väl aldrig korsa din väg — men om de locka dig, så behåll ändå ringen och ge den ej ifrån dig ens för ditt liv, om ditt liv är dig kärt...

— Mor lilla — lilla mor — gå inte från mig...

Gråtande hade han kastat sig till hennes skrumpna barn; och där hade han till sist somnat som ett trött barn. När han efter ett par timmar åter vaknade med ännu våta kinder, var lilla mor död. —

Det var tre år sedan den natten, som ännu stod lika levande för hans minne, och själv var han nu sjutton år fyllda. Syskonen hade aldrig mer hörts av; och sedan det fattiga bohaget sålts för att täcka begravningskostnaderna, hade Luigi med positivet och ringen som enda arv efter föräldrarna dragit ut i livet, bort från fattigkvarterets stinkande helvete, och slagit ned sina egentliga bopålar ute vid Campo santo, där solen nästan alltid lyst och det var gott om blommor och fågelsång och rika, vackra människor med givmilda händer.

Ja, mor hade fått rätt då som alltid. Det *hade* verkligen gått honom märkvärdigt väl, sedan han fått den signade ringen i sin ägo. Icke så förstås, att någon lyckans fé kommit åkande i guldkaross dit ut till kyrkogården för att med sitt trollspö röra vid honom och förvandla honom till en färdig och vacker ung kavaljer i silverstickad sammetströja, silkes-

strumpor och plymagerad baret. Men där kommo i stället unga, vackra "inglesi" — alla kvinnor, som ej voro italienskor, kallade han "inglesi" — för att bese den berömda kyrkogården eller mörkögda signorinor av hans eget folk för att bedja vid sina anhörigas gravar. Och nästan alla hade de ett deltagande ord, en vänlig nick eller ett varmt leende åt honom och en allmosa, stor eller liten, åt hans tenn-tallrik, även när han lät veven vila och blott spelade med sina stora, sorgset bedjande ögon.

Konkurrensen mellan tiggarna utanför Campo santo var eljes skarp nog. Där funnos många, som voro mycket värre därän än han; blinda eller sådana som spelade blinda bättre än han spelade positiv, lemlästade krymplingar och orkeslösa gamla, eller unga, snabbfotade pojkar, som passade på att göra turisterna små tjänster, öppnade vagnsdörrarne, dammade av deras skor eller annat. Men ändå föll det alltid på Luigis lott så mycket av allmosorna, att han var dag nästan fick åta sitt lystmäte av polenta och maccheroni, var natt kunde dela en säng med någon annan hemlös i fattigasylen vid Via Carlo Alberto och då och då köpa ett par vaxljus eller en knippa blommor att pryda föräldrarnas gravar med inne på kyrkogården. Och mera begärde han icke av livet.

Det var egentligen blott under regntiden eller i brinnande högsommaren, då de besökandes antal var lätt räknat, som han om kvällarna kunde få vända åter in mot staden med tomma händer och skrikande mage för att tillbringa natten i ett dragigt portvalv eller på det kalla golvet i någon kyrkportik. Men man fick ju inte heller begära det omöjliga av hans lyckoring, tröstade han sig med.

Men trots att Luigi sålunda på det hela taget redde sig gott och trots att livet utan hans åtgörande liksom av sig själv lagt sig till rätta för honom på ett rent förunderligt sätt, var han ändå långt ifrån lycklig.

Han hade nämligen en tyngre börda än sitt lyte att släpa på; eller rättare sagt, puckeln gjorde den andra bördan så oöverbanneligt svår att bära, att icke ens ringen med sin magiska trollmakt förmådde något härvidlag.

Ty Luigis plåga och bittraste sorg här i livet var, att han med all sin vanskaplighet, som måste göra honom löjligt otymplig och omöjlig i kvinnornas ögon, och trots ärmö och trasor likväl var en obotlig skönhetsdyrkare med ett sällsamt stort och varmt hjärta, vilket ständigt hungrade och törstade efter en kärlek, som ej kunde besvaras, ständigt i hopplös längtan flammade och brann för dessa vackra, grymma varelser, som skänkte honom sina allmosor, kanske någon gång ett medlidsamt ögonkast men aldrig mer. Hans innersta väsens dolda källsprång fingo aldrig välla fram i dagen, hans efter skönhet trängande själ fick aldrig öppna sig för en förtrogen utan förblev slutet som en tynande blomknopp utan sol. Och sålunda kunde hans hjärtas oro heller aldrig stillas, dess i det fördolda brinnande eld förmådde aldrig slå ut i livets klart tändande låga, blott pyra med förtärande smärta under den trasiga jackan, djupast inne i det hoptryckta bröstet.

Luigi beundrade visserligen allt skönt omkring sig, såsom han förmådde uppfatta det med sina lekamliga ögon. Han kunde med något som gränsade till nästan religiös dyrkan fördjupa sig i en blommas konstrika byggnad, kunde falla i hänryckning inför en praktfull solnedgång och med hatten i hand bli stående i stum vördnad under en natthimmels gyllne stjärnor. Och när han någon gång förrrade sig in i kyrkogårdens arkader, där

Förnämsta lärsanstalt för kvinnligt handarbete.

Undervisning i: Klädsöm, Fransk linnesöm, Barnkläder, Konstbroderi m. m. Beställningsavd. för klädningar och lingerie. Anmälningar dagligen 10—5. Prospekt på begäran. 6 frielever.

S:ta Birgittaskolan

Allm. tel. 51 90. — Grundad 1910 — Riks tel. 141 08.
Regeringsgatan 19—21, Stockholm

Textilavdelningen.

Uppritade och påb. arbeten. Gardiner, Kudrar, Dukar, Spetsar och Linnebatist, Monteringar av arbeten. Stort urval av äkta spetsar även antika.
EMMY KYLANDE.

rika och förnäma genovesare rest dyrbara mausoléeer i marmor och brons över sina hänsömnas askurnor, då tyckte han sig ha kommit in i paradiset förgårdar, så praktfullt fann han det, och smög sig liten och rädd åter därifrån av fruktan, att någon ängel eljes skulle mota bort honom. Men högst av allt satte han dock skapelsens krona, den oätkomliga varelsen kvinnan, dyrkade och älskade henne på samma gång som han hatade henne.

Men ofta, när han med bitter avund som en värkande tagg i bröstet fick bevittna, hur kamraterna slog sig ut för de vackra flickorna och vunno deras gunst som den naturligaste sak i världen, kunde han inför det hopplösa i sin egen belägenhet gripas av sådant svärmod och förtvivlan, att han med knutna händer och upproriskt hjärta hädade sin Gud och skapare och förbannade madonnan, som ej också berövat honom ögonens ljus eller åtminstone skänkt honom ett hjärta av is i hans eländiga kropp.

Luigi hade alltid något föremål att beundra i det fördolda och i hemlighet slösa hela sitt stackars hjärtas gränslösa kärlek på. Än var det en okänd, vacker och mörkögd signorina, han förstulet iakttagit under mässan, där hon fromt knäböjt framför madonnan eller i biktstolen; än var det någon smärt, blond och ljushyld miss, som med sitt resällskap kom för att bese kyrkogården, kanske ett ögonblick hejdade sig framför hans plats, med oändligt medlidsam röst kvittrade några ord, vilkas innebörd han ej förstod men med bävande hjärta sökte tolka, och lät en lira eller mer falla på hans tallrik. Än var det en ung flicka ur hans egen klass, han sett gråta vid någon fattiggrav där inne, när han besökte föräldrarnas för att offra några blommor eller ett vaxljus att lysa deras själars vandring genom dödsskuggans dal.

Efter varje sådan ny förälskelse var Luigi lycklig och glad för hela den dagen och kände sig barnsligt rik av den kärlek, han i sin livliga inbillning fantiserade om och drömde sig besvarad.

Men sedan om natten, när han låg i sin trånga bädd på fattigasylen och tänkte därpå, föll hela det skimrande luftslottet ohjälpligt i spillror och verkligheten med allt sitt armod stod fram i så mycket skarpare dager, grym och obarmhärtig. Och då grät han, stora pojken, tyst, undergivet och förtvivlat över den drömda lycka, som alltid lika skoningslöst skövlades — grät, tills sängkamraten gav honom en omild knuff i sidan och bad honom i alla helgons namn hålla sig lugn och inte fördärva nattron för en annan. —

II.

En dag blev det en förändring i den vanliga tiggarskaran utanför Campo santo.

Ambrosio, den halvblinde gubben utan armar och ben, som tillbragt större delen av sitt liv i nischen närmast ingången, där han dagarna i ända gnällt fram sitt lidandes långa litania, tagit pengar med munnen som en fågel snappar insekter och med rabblande läppar nedkallat madonnans välsignelse över var god givare — gubben Ambrosio hade slutligen fått nog av sitt stympade liv och flyttat innanför murarne.

Luigi var glad, när han äntligen kom bort, ty de två hade aldrig dragit jämnt, alltsedan gubben bestämt förklarar för vem som ville höra på, att Luigis positiv var den sämsta väderlådan i kristenheten.

I två dagar stod nischen tom; men när Luigi på tredje dagens morgon kom dragan-

Två dikter.

Av PÅR LAGERKVIST.

*Som ett blommande mandelträd
är hon som jag har kär.
Sjung, du vind, sjung sakta för mig
om hur ljuvlig hon är.*

*Som ett blommande mandelträd,
så späd, så ljus och skär.
Bara du, ömmaste morgonvind,
vet hur ljuvlig hon är.*

*Som ett blommande mandelträd
är hon som jag har kär.
När det blir mörkt och svårt
omkring mig
kan hon ej leva här.*

*

*Min kärleks skygga fågel
tors inte söka sitt bo,
ej dina varma små händer,
ej ro, ej ro.*

*Den kretsar i morgonrymden
över dig, högt över dig.
Ej stiger ett skri ur dess strupe
från mig, från mig.*

*Ej är dina händers rede
så varmt som hjärtat begär.
Häruppe är kärlekens boning,
den enda som är.*

*Den vilsna, skygga fågeln
är stoltare än du tror.
I brinnande morgonrymden,
ej i dina små händer den bor.*

honom på hans eget tungomål och skänkt honom en mer än vanligt öm och deltagande blick ur sina vackra ögon och hela fem lire på köpet. Han hade så säkert hoppats och trott, att hans stackars plågade hjärta för en tid skulle få den ro, det så väl behövde; och så sände det grymma ödet redan nu denna underbara uppenbarelse av hans egen kast i hans väg för att på nytt riva upp det sista, knappast ärrade såret i hans hjärta och komma det att svidande blöda värre än någonsin förr.

Luigi kunde ej taga sina ögon från den nya blomsterflickan och nändes ej stora den förtrollning, hennes blotta närhet ingav honom, med att låta positivt ge hals. Han vilade handen på veven och slök henne från topp till tå med girigt hungriga blickar.

Ty hon var vacker som en frisk vårmorgon, när solen lyfter dimmorna nere i dalgångarne; hon var smidig, smärt och välväxt som en gravliljas stängel, och hennes gång på så små, högvristade fötter måste vara luftigt lätt och lekande som en majvinds dans över blomsterängar. Hennes hy var som persika och mogen oliv, munnen en nysprucken blodnejlika, och när hon log — vilket hon ofta gjorde — blottades två rader tänder, jämna och felfria, blåvitt opalskimrande som havsmusslans pärllemorskal. Pannan, som skyddades mot solen av det metallglänsande, gyllenröda håret i två tjocka flätor runt hjässan, var vit och ädelt välvd som en antik alabastterskål.

Men det underbaraste hos henne var dock de nattblå ögonens oändliga djup med en i dunklet flammande eld. Att se in i de ögonen, måste skänka en förnimmelse av att på en gång kasta sig huvudstupa i en sval brunn och en glödande krater, tänkte Luigi, där han satt som förhäxad och stödde sig tungt mot positivt, medan han oavbrutet betraktade nykomlingen, som så oväntat kastats in i hans värld, utan att han rätt visste varifrån.

Han drack i långa drag, såsom man tömmer än bågare kyligt vin, med kännarens skönhetstörstande ögon anblicken av detta ljuva madonnaansikte, denna linjesköna kropp och dessa välformade små händers snabba, behändiga rörelser, när de plockade bland blommorna. Han insöp varje detalj av den sällsamma tavlan och njöt därav såsom blott en brinnande konstnärssjäl förmår njuta av ett naturens fullödiga mästerverk, svartsjukt ängslig, att det när som helst åter kunde tagas från honom. Och han kände med ångest och smärtsam oro, att *nu* hade han ändå till sist mött sitt livs stora, avgörande öde, som han längtat efter och bävat inför...

Som det ännu var tidigt på morgonen och just ingenting att göra varken för honom eller den unga flickan, beslöt Luigi att strax inleda bekantskapen, innan alla de andra pojkarne kommo ut och upptogo tävlan om hennes ynnest. Han letade därför fram mellan fodret och tyget i sin trasiga jacka den femliredel, han dagen förut fått av sin sista kärlek och egentligen tänkt gömma som ett minne av henne, och gick bort till blomsterflickan.

— Vackra flicka, sade han, i det han stack till henne sedeln och bugade sig så chevalesreskt puckeln medgav, ge mig blommor, rosor och nejlikor, för denna lilla sedel.

Flickan såg hastigt upp och mönstrade honom med kritiskt forskande blickar, innan hon plockade ihop ett par stora knippor och räckte honom dem.

— Det var mycket på en gång, anmärkte hon; — har du råd till det?

EKSTRÖMS VANILINSOCKER

— Det är mors dödsdag i dag, ljög Luigi. — Hon skall ha blommorna; hon är värd det, lilla mor... Och för resten; jag har råd, jag...

— Sää...

Flickan började åter plocka i sina korgar utan att göra min av att vilja fortsätta samtalet. Men Luigi stod kvar, brydd och förlägen, och vände tafatt blommorna mellan sina stora händer, medan han sökte en förevändning till fortsatt bekantskap. Plötsligt fick han ett uppslag; han delade sin skörd i två hälfter och räckte den ena till flickan.

— Se där, ta dem tillbaka — du får dem av mig och kan sälja dem en gång till, om du vill; det blir mer pengar. Lilla mor får nöja sig med hälften...

Flickan stack leende händerna bakom ryggen och skakade avvärjande på huvudet. Men Luigi var envis; och då intet annat hjälpte, satte han själv blommorna åter i korgen. Flickan gav honom ett snabbt, tacksamt ögonkast från sidan och skrattade till — ett lågt, porlande skratt, som drev blodet till Luigis kinder och kom hans hjärta att nästan stanna i bröstet. Men det gav honom också mod att fortsätta i allt djärvare takt.

— Vad heter du, vackra flicka? — Jag heter Luigi och brukar spela här utanför kyrkogården.

— Och jag heter Floria, om du nödvändigt vill veta det, och är egentligen hemma i Sestri, där far har blomsterodlingar. Annars bor jag nu hos min farbror och faster, som ha en osteria nere vid dockorna, och hjälper bara far med att sälja blommor. — Det var en vacker ring du har...

— Floria... Luigi slöt ögonen och avlyssnade i tankarne den dyrkades namn. Det skänkte honom en vision av blommande fält och sorlande källsprång, tyckte han; det lät som musik för hans öra och kändes som en mjuk kvinnohands svala smekning mot hans kind. — Floria — Floria... Ett sådant vackert namn du har — vackert som du själv...

— Tycker du? — Ja; och en sådan vacker ring du har. — Hon grep efter Luigis hand och såg med lystet bedjande ögon på ringen. Pojken vaknade till vid beröringen som häftigt väckt ur en dröm.

— Ringen — ringen, ja... Den är vacker — den är verkligen mycket vacker, bekräftade han stammande och höll upp handen, så att solljuset skulle få ormögonen att spela. — Det är en lyckoring, ser du, och en beryktad sibylla i Sampierdarena har själv signat den. Den skänker sin bärare tur och lycka — allt han önskar sig; det gör den, ja... Han såg stolt och utmanande upp i Florias ansikte; men flickan lät sig ej bekomma, skakade blott tvivlande på huvudet.

— Skänker den — allt...! Brutta madonna, varför sitter du då här och vevar positiv för en usel dagspenning?

Luigi förstod, att han stuckit huvudet i sin egen snara; han bet sig förläget i läppen men fann sig snart.

— Varför — varför? — Per Bacco, flicka, det gör jag för din skull — bara för din skull. — Jag älskar dig, Floria, jag... Ge mig en kyss, flicka, och jag blir din hund och slav...

Han försökte lägga sin arm kring hennes smärta midja och dra henne till sig. Men flickan stötte honom ifrån sig och tog förfärad ett par steg tillbaka. Hon stampade retad i marken och det kom ett hotande uttryck i hennes ögon.

— Å skäms, pojke! Är du galen? — Jag är väl ingen vanlig slinka, skall jag säga, utan en ärbär flicka och står inte till tjänst åt för-

sta bästa grobian — allra minst när han ser ut som du, din lilla fula, vanskapliga apunge.

Luigi ryckte till, som om han fått ett häftigt slag mitt i ansiktet, och drog ner huvudet mellan axlarna. Men han svarade icke; gick blott skamsat tiggande åter bort till sin plats.

Där satt han hela dagen orörlig bakom sitt positiv och stirrade i stum förtvivlan rakt framför sig. Han varsnade ej människorna, som kommo och gingo ut och in genom kyrkogårdens portvalv. En och annan hejdade sig väl framför honom ett ögonblick för att lägga en allmosa på hans tallrik. Men det kom honom ej vid; han såg knappast upp och förrådde ej med en min någon tacksamhet. Han hade andra och viktigare saker att tänka på; och positivt fick vila sig hela dagen.

I skymningen, när vakten stängde portarna och Floria gjorde i ordning för att gå, vaknade han äntligen upp ur sin bedövning. Och som av en ingivelse, i det ett bittert leende för ett ögonblick löste upp hans lilla förgrämda ansikte, kopplade han in ett musikstycke i positivt och grep veven.

Det blev för en gång varken Ave't eller Intermezzo utan Ridi-pajazzoarian, men spelad i så långsam takt som möjligt med alla blindpipor och andra skavanker.

... skratta, pajazzo, åt din härjade lycka...

Det pustade fram ur instrumentet och lät i den grå kyrkogårdsskymningen som en dystert makaber marche funèbre...

Men Floria låtsades ej begripa. Hon slog en knyck på sin stolta, fina nacke, grep sina korgar utan att bevärdiga Luigi med en blick och gick raskt in mot staden.

III.

Luigi sov inte mycket den följande natten, trots att han var trött till döden, när han äntligen kröp ner mellan filtarna, där sängkamraten redan snarkade i godan ro, ostörd av ohyrn och ett älskogskrant hjärta. Han kände sig sjuk och olycklig, där han vred sig i bädden, och önskade sig döden, snabbt och smärtfritt, hellre än att långsamt pinas ihjäl av sin hopplösa längtan efter Floria.

Redan innan den grå gryningen övergått i full dager, var han med sin kärra på väg ut till kyrkogården. Hans tankar kretsade alltjämt kring den älskade. — Hur skulle hon bemöta honom i dag efter det som förefallit dem emellan? — Skulle hon komma alls eller kanske, som en vacker dröm vid uppvaknandet, åter för alltid vara borta ur hans åsyn och närhet? — Vad skulle han säga henne, om de råkades? — Hur skulle han vinna henne — han, den vanskapade apungen...?

Luigi fick vänta länge denna morgon, innan Floria äntligen uppenbarade sig. Hon kom som en sagans bortskämda prinsessa, van att befalla och få sin vilja fram i allt, medveten om sin fägrings okuvliga makt, med höguret huvud och ett spotskt leende på läpparna. Och i sällskap hade hon Alessandro, som bar korgarna åt henne.

Det högg till i bröstet på Luigi av våldsamt svartsjuka, ty Alessandro var den grannaste och rappaste av alla pojkar, som höllo till där ute — så farligt vacker, att det var lönlöst tävla med honom som rival även för en frisk och färdig pojke.

Floria såg ej åt honom och besvarade ej hans förstulna hälsning; hon var idel öra och öga för sin nye beundrare, skämtade och skrattade med honom och mottog hans hyllning på ett så påfallande sätt, att Luigi strax genomskådade hennes avsikt att därmed ytterligare såra honom. Alessandro skickade ho-

nom också i förbifarten några hätska och hänfulla ögonkast, som talade sitt alltför tydliga språk.

Luigi beslöt sig för att genast uppge den ojämna kampen om Florias gunst och försöka inbilla sig, att hon ej längre fanns till för honom. Han vände ryggen åt henne, grep veven och lät sina musiknummer ljuda åter i rask följd, tiggde med ögonen, tog mot sin lilla tribut av allmosorna, tackade med en tyst nick och vedade vidare — precis som han gjort alla dagar förut under dessa år.

Men det ville ej lyckas, att få den vackra, grymma flickan ur tankarna, ty i dag var han ej längre densamme som i går. Vred han på huvudet, hade han henne där i sin nisch, skön och tillbedjansvärd som en annan Guds moder; och slöt han ögonen, såg han henne ännu tydligare för sig och hörde hennes förtroliga viskningar med Alessandro, som lik en uppvaktande slav alltjämt dröjde i hennes närhet och försummade sina egna affärer, medan han svartsjukt vaktade sin erövring för de andra pojkar.

Dagen skred fram med snigelfart, och Luigis lidande ökades för var timme. Floria gjorde goda affärer och hennes korgar länsades alltmer, ty det kom mycket folk ut till kyrkogården för att pryda sina dödas gravar nu i vårens vackraste blomningstid. Litet föll också på Luigis lott, ehuru han snart tröttnade på att med positivets hjälp dra besökarnas uppmärksamhet till sig. Uttröttad efter sin genomvakade natt, greps han i middagens brännande solgass så småningom av en oemotståndlig däsighet. Han nickade till gång på gång, lät till sist huvudet sjunka ner mot instrumentet och somnade ifrån alltsammans.

Han sov ostörd och länge, ty när han äntligen häftigt vaknade upp, höll just solen på att gå ner bakom kullarna, på vilkas krön pinjer och cypresser tecknade sig sotsvarta mot den grånande skymningshimlen. — Framför honom stod Floria och kittlade honom skälmskt på kinden med en storblommig nejlika. Luigi spratt förskräckt till och gnugade sig yrvaken i ögonen utan att rätt förmå fatta sammanhanget. Men flickan lade huvudet på sned och log mot honom så inställsamt, att han alltjämt trodde sig blott drömma. Ty så kunde ingen le mot honom i verkligheten...

— Blev du rädd, Luigi, stackars gosse? — Det kom som en smekning över hennes läppar och jagade blodet till hans kinder. Han var med ett klarvaken.

— Floria...!

Han flög upp som en spänd fjäder och kom tätt inpå henne. Flickan såg sig försiktigt om men vek ej undan.

— Är du rädd för Alessandro, du? — Det behöver du inte vara; jag har skickat honom till staden i ett ärende, därför att — för att jag ville tala med dig — ensam — utan vittnen, förstår du. — Är du ond på mig för det där i går, va'?

— Jag? — Nej! — Floria. — Floria, älskade flicka, jag...

— Nej, stopp lite, Luigi. — Hon sköt honom med milt våld ifrån sig. — Jag vill först be dig om något och — du skall inte tro, att Alessandro... Du har vackra ögon, gosse; jag — tycker om vackra ögon... Brutta madonna, kamrat, ge mig den där ringen — den där lyckoringen, du har på ditt finger, och jag skall aldrig mer se åt Alessandro — bara tycka om dig...

— Ringen — ringen...! — Han sprang förskräckt ett par steg tillbaka och höll avvärjande båda händerna framför sig. — Nej, al-

 <p>Carl Peter</p>	<p>PÅHLSSONS Teaterkonfekt Högfin kvalitet Tillverkare: A.-Bol. Carl P. Pålssons Choklad- och Konfektfabrik, Malmö</p>	<p>CRÈME DE CHOLEPALMINE Antiseptiskt hudmedel, säljes å apotek, av parfym-, speceri-, sybehörs- och färghandlare, perukmakare m. fl. i tuber å Kr. 1.50 och 80 öre.</p>
--	---	---

drig, Floria, aldrig! Den har jag fått av mor, det var hennes löftesring och är nu min lycoring; skänker jag bort den, så... Nej, Floria, begär vad helst du annars vill av mig och du skall få; jag skall spela för dig allt vad jag har, och det är inte lite; jag skall trotsa förbud och kyrkogårdsnämnd och spela för dig här på stället danser och marscher och — Garibaldimarschen, du... Den är vacker, du. — Jag har den, fast jag aldrig fått spela den här...

Floria gjorde ett föraktfullt kast på huvudet och stampade otåligt i marken. Så kom hon åter bort till honom.

— Jag bryr mig inte om dina marscher. Jag vill ha ringen — ringen, hör du; och om du är aldrig så lite kär i mig, skall du visa det...

Hon smålog förföriskt och sänkte sina gåtfulla blickar i hans; hon tryckte sig intill honom, lade kelande sin arm kring hans nacke och drog honom till sig. Hon visste alltför väl makten av sin skönhet och kände redan, hur Luigis motstånd började slappna. Ännu värjde han sig och Floria fortsatte hett och flämtande, hetsande honom med spelad passion.

— Ge mig ringen, Luigi; jag måste ha den, förstår du...

— Och vad får jag så — i stället?

— Vad du vill, gosse; min kärlek, mig själv, mina kyssar...

— Floria, Floria — får jag kyssa dig då, om... Det steg som ett segerjubel, blandat med gråt av lycka ur hans strupe, ur djupet av hans stackars tomta, hungrande hjärta. — Får jag kyssa dig, Floria, älskade...

— Ja ja, det får du. Skynda dig bara och ge mig ringen, innan någon kommer.

Han kände doften av hennes hår, den utstrålade kraften av hennes unga, förföriska kropp strömma sig till mötes och vacklade till som berusad av det liv och den hälsa, som hennes blotta närhet ingav. Besegrad och utan att längre veta, vad han gjorde, strök han av sig ringen och räckte henne den med bortvänt ansikte.

— Förlåt mig, lilla mor, och må jag bli evigt fördömd. — Se där, Floria, ta den — ta...

Hon ryckte till sig ringen och trädde den fast på sitt finger. Så böjde hon sig hastigt ner och vidrörde flyktigt Luigis kind med sina läppar.

— Håll till godo, Luigi; nu är vi kvitt, du — din lilla fula, otäcka, inbilske apa, som trodde, att...

Hon brast ut i ett hjärtlöst, klingande skratt, reste sig upp och ville springa åt sidan. Men Luigi högg tag i hennes arm och höll henne fast; han drog henne med kraften av sin åtrå motståndslöst till sig, fick armen om hennes nacke och tvang henne ner till sig. Han sökte och fann hennes mun; och trots hennes våldsamma motstånd kysste han henne lidelsefullt gång på gång, bet i hennes läppar och kysste henne åter och släppte henne ej förrän hon halvkvävd tumlade åt sidan och sjönk ihop vid hans fötter. Då vände han sig om, vacklade med flämtande andedräkt och glänsande ögon som en drucken bort till sin kärra.

— Addio, Floria; nu är vi kvitt — apungen och du, din lilla lömska, falska varelse, kasta-de han till henne över axeln, när han skyndade bort.

Men Floria svarade ej. Angreppet hade kommit så oväntat och plötsligt, att hon ej hunnit värja sig, förrän det redan var över. Men det sjöd inom henne och ropade på

SKULD.

I.

*Du gick och slet i höga fina hus,
där rikedom och medfödd bördsrätt bor
och kvinnorna i tyll och sidenskor
med männen leva högt i sus och dus.*

*Mitt minnes bild är klar som detta nus...
Min blick igenom fönsterrutan för
från rummets skumrask för att se dig,
mor,
bland tända gatulyktors matta ljus.*

*Du kom, gav sovel till min hårda kant,
jag tiggde och du gav din sista slant,
ty du var trött på allt mitt trägna kält.*

*Väl lider jag ej mera svårt av svält
men bär en gränslös längtan inom mig
att få förlåtet att jag pinat dig.*

II.

*Vid trötthetsvärkens hemska helvetsbrus
med bröstet frött av orosångstens klor
gick du var natt med dina nötta skor
omkring vid lampans matta trötta ljus.*

*Så brast din hjärna som ett sprucket krus,
när ångesten och smärtan blev för stor
och all din klara tankes flöde för
med tårar ut bland brystna hoppens grus.*

*I dårhus går du nu som tankslött fån
och känner icke mer din egen son,
som än hör dina fjät i nattlig stund.*

*Du dött... Men om du riktigt doge snart,
då såg du kanske för en stund mig klart
och lyfte av min bördas tunga pund.*

MANNE MALM.

hämnd, där hon stod och med flammande kindern ordnade sitt hår och sin dräkt.

IV.

Från den dagen var det slut med Luigis sinnesro. Till Campo santo vågade han sig ej mer, ty han var rädd för det straff, som Floria med Alessandros hjälp otvivelaktigt skulle utkräva på honom.

Han fick tillåtelse att ställa in kärnan och positivet i asylen; men själv irrade han ensam och olycklig omkring i gränderna dagarna i ända, tiggde sig till det nödvändigaste eller svält i annat fall och sov var han kom åt, i portvalv eller på en stenbänk i parkerna, när han kunde sova för sina tärande samvetskval, som aldrig ville lämna honom ro. Ty överallt, natt som dag, sovande eller vaken, tyckte han sig se lilla mors ögon riktade på sig, undrande och sorgset förebrående, och hörde hennes varnande ord i avskedsstunden, när hon överlät löftesringen på honom:

— Du får ej sälja den för guld, om du än hungrar aldrig så, ej för kvinnogunst, om kvinnor locka dig... Behåll ändå ringen och ge den ej ifrån dig ens för ditt liv, om ditt liv är dig kärt...

Ack, lilla mor hade fått rätt då som alltid och nu led han straffet för sitt löftesbrott. — Hur hade han också kunnat glömma lilla mor för en sådan flickas skull?

Under dessa dagar och nätter, som jagade

honom med sin förtärande oro, då hans tankar oavbrutet kretsade kring ringen och hur han skulle förvärva den åter, överhopade Luigi sig med ständiga självförebräelser. Han frossade i sitt lidande som en självplågare, gjorde sig till en brottsling, den sämsta bland människor som blott led ett rättvist straff för sina onda gärningar.

När två veckor gått utan att medföra glömska eller ens lindring i hans lidande, fattade Luigi äntligen sitt beslut. Skulle det också kosta honom livet, så måste han ändå till varje pris ha igen ringen, utan vilken han ändå ej längre förmådde bära livet. Han skulle förödmjuka sig till det yttersta inför den älskade och hatade; han skulle på sina knän återfordra klenoden av henne och, om intet annat hjälpte, bruka hot och våld. Hon skulle allt få se, att han inte var den stackare, hon i sin förmåtenhet trodde — att han kunde vara lika obetvingligt stark och hänsynslös i hat och vrede som i älskog...

En morgon efter ännu en sömlös natt, som spänt hans själs sprödaste strängar nästan till förtvivlans bristning, hämtade han alltså sitt positiv och gick med det till en pantjude i Ghetto. Efter mycket parlamentering fick han slutligen låna tio lire för det, ehuru juden svor på, att det var ren barmhärtighet att borga så mycket på en så värdelös pant. Från schackraren styrde han kosan till en lumpbod nere vid hamnen, där han tillhandlade sig en krokig sjömanskniv med läderhylsa och livrem, som han på stället spände om sig, varpå han i närliggande osteria för sina återstående slantar åt sig ordentligt mätt — så mätt som han ej varit någon gång under dessa veckor av svält och umbäranden. Han förstod, att han nu i den stora uppgörelsestunden måste ha alla sina krafter i behåll, om han skulle ha utsikt att lyckas.

Först i skymningen tog han emellertid spår-vagnen ut till kyrkogården. Han valde med flit den tiden, ty han visste av erfarenhet, att besökarnas antal då var minst och att även tiggarskaran utanför murarna brukade tunnas av med dessa.

Luigi hade bättre tur än han vågat hoppas. Närmast ingången, där Floria ännu satt kvar i sin nisch med de halvtömnda korgarna framför sig på marken, var det alldeles folktomt; de få kvarvarande tiggarna hade dragit sig bort till några ekipage, som ännu höllo på sandplanen ett stycke därifrån; och ännu längre bort hade en skara pojkar anordnat en brottningskamp, vid vilken den allestädes närvarande Alessandro tycktes göra tjänst som domare.

Luigi gick utan att se sig om rakt fram till Floria. Han kände, hur blodet våldsamt bultade i tinningarna vid åsynen av den vackra flickan, och spänningen nästan förtog honom andedräkten. De hälsade ej på varandra, men Floria mönstrade honom lugnt, överlägset och en smula spefullt, när hon märkte, hur han med ivriga blickar sökte hennes hand. Så bröt hon till sist tystnaden.

— Per Bacco, har du varit sjuk eller var har du annars hållit till så länge?

— Ja, Floria, jag har verkligen varit sjuk — och olycklig — för din skull...

Flickan gav till ett kvittrande skratt, hoppade ner ur nischen och kom fram emot honom.

— Ja, jag har inte saknat dig — tro aldrig det, gosse! — och om jag nu visslar på Alessandro där borta, så får du så mycke' stryk, du tål vid, för vad du gjorde häromsistens. Men försvinn bara så fort som möjligt härifrån!

Såväl konstnärliga som enklare
SVENSKA MÖBELFABRIKERNA

MÖBLER

från, skall jag låta nåd gå för rätt den här gången. — För — du kunde kyssas i alla fall, din lilla fula ap. . .

— Floria — säg inte mer. . .

— För resten — har du varit sjuk, så var det nog inte för min skull utan kanske snarare för den här, va'?

Hon höll gäckande fram handen med ringen tätt under Luigis ögon. Pojken sökte förgäves fånga den men Floria vred sig vig som en vessla undan hans grepp. Då bröt han ut med en plötslig lidelse, som de gångna veckornas ångest och förtvivlan förberett till denna stund; han tiggde som för sitt liv, medan gråten skälvde i rösterna och tårarna stego honom i ögonen.

— Floria, ge mig ringen tillbaka, ge mig ringen — och jag skall aldrig mera visa mig för dina ögon. — Det var det enda jag fick av lilla mor och jag lovade henne inför döden att aldrig lämna den ifrån mig — inte för allt i världen. Jag är så förfärligt olycklig, Floria, och blir aldrig annat i tid eller evighet, om jag inte får igen mors ring; — det har sibyllan — har lilla mor sagt. . . Jag skall ge dig allt annat i stället — allt jag kan; — jag skall bedja madonnan, att hon välsignar dig och bringar dig lycka ändå, bara du — bara du. . . Floria — flicka, var barmhärtig mot den störste usling, jorden bär. . .!

Floria stod kall och oberörd inför honom; blott ett elakt hänleende lekte kring hennes läppar. Så vände hon sig om och gick långsamt bort till sin plats.

— Madonnan, sa du; madonnan. . . Vem bryr sig om henne, tror du, när man har den här lyckoringen? Mot det är madonnan en lika stor stympare som du, och därför tänker jag också behålla ringen, förstår du. — Har du inte tagit betalt för den mycke' mer än den är värd, va'? Och har du bragt dig själv i olycka genom att sälja ringen, så — per Bacco, den saken kunde du tänkt på i tid, du. . .

— Floria — Floria. . . Ge mig ringen och driv mig icke till förtvivlan.

— Du! — Nu försvinner du härifrån strax — genast på stunden, förstår du, din lilla fula, vanskapta apunge, annars visslar jag på Alessandro. . . Och då du. . .

Hon stampade otåligt i marken och riste huvudet som ett bortskämt barn. Men Luigi förlorade all besinning inför det tröstlösa i sin belägenhet och hans blod började koka över. Han mindes allt han fått gå igenom under de sista veckorna och han visste, att det aldrig skulle bli bra igen, förrän ringen åter satt på hans finger. Och han tänkte på sin mor, vars lidanden i skärselden han haft hjärta att öka, då han i stället med sina böner inför Guds moder bort hjälpa henne igenom dem. — Vad brydde han sig om, vad hon där kallade honom? Men lilla mor skulle bli hämnad och få ro, om han också själv bleve evigt fördömd. . .

Han tog åt sidan och fick tag i kniven;

Professor Knut Kjellbergs begravning. Ceremonien i Engelbrektskyrkan och processionen på väg till Nya Kyrkogården. Pressfoto-byrån.

han skulle inte döda — bara skrämma och hota — skrämma och hota. . . Han sprang fram mot flickan, som förskräckt ryggade tillbaka mot muren, när hon fick syn på kniven i hans hand.

— Jag har inte skapt mig själv, du! Men när du kallar mig för apa, hånar du lilla mor, som fött mig, du. . . Här har du, för att du stulit lyckan från mig och hånar mor, du. . .

Nej, han ville inte döda — bara hota och skrämma! — och han förstod icke, hur det egentligen gick till, vem som förde handen med kniven, vem som riktade den och gav honom mod och kraft att stöta till. Han såg Florias stora blå ögon vidgas och djupna i skräck och dödsångest, där hon vacklande tog stöd mot muren; såg henne ett ögonblick blek och skälvande söka värja sig, medan hon som bönfällande sträckte händerna mot honom, och hörde henne väsa fram något om ringen — ringen. . .

— Ringen. . .! — Jag bryr mig inte längre om ringen; den kan du få behålla. — Nu vill jag ha ditt röda blod, vackra flicka, för allt vad du och dina gelikar låtit mig lida och fördraga i alla år; — bara hån och förakt men aldrig — aldrig en enda droppe kärlek att stilla min törst med. . .

"Du utvalda!" Vad är en kvinnas lycka annat än att vara den utvalda? Tror icke envar på ett sådant utval?

BINDESBÖLL.

Som genom en dimmig slöja såg han flickan sjunka samman vid sina fötter likt ett vackert villebråd och bli liggande orörlig med det rödblonda håret som en eldsgloria kring hjässan. Han hörde förvirrade rop och skrik omkring sig. Så fick han ett bedövande slag över hjässan, slog ut med armarne och sjönk ner i en bottenlös, svart avgrund. . .

När Luigi åter vaknade till sans, släpades han av två gendarmar in mot staden, medan en larmande folkhop med Alessandro i spetsen följde tätt efter och överöste honom med förbannelser. En sten kom susande och träffade honom i nacken, en annan i ryggen, en

tredje slog ett blödande hål i hans huvud, innan gendarmerna hunno avstyra vidare misshandel.

— Vad hade han egentligen gjort, att man behandlade honom så. . .?

Luigi slöt ögonen och försökte tänka efter, där han till hälften bars bort mellan de båda handfasta karlarne. Och så småningom klarade det i hans omtöcknad hjärna, alltsammans, och han mindes hela uppträdet där borta vid kyrkogårdsmuren mellan honom och. . .

— Floria — Floria. . .! — Hade han dödat Floria. . .?

Han såg frågande upp på sina vaktare. De gävo honom intet svar; men av deras bistra miner och den skränande hopen bakom förstod han ändå tillräckligt.

Och så brast det löst inom honom, allt det han med vända, ensam och tigande, burit inom sig i alla dessa dagar, veckor och år — all hans stackars hungrande hjärtas tröstlösa ensamhetskänsla och brinnande längtan efter en smula kärlek, som aldrig fick bli hans. Det steg med gråten i hans strupe ur djupet av hans sargade själ och blev till ett sårat, dödshetsat djurs ångestskri inför den livets grymhet, som ej vet av någon misskund.

— Det var inte jag, som gjorde det — det var inte jag. . . Det var ringen — bara ringen, som hämnades. . . Jag — jag älskade henne — älskade henne — Floria — Floria, min älskade. . .

KAPPA BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT & FÄRGERI AB GÖTEBORG

Våren nalkas!

Bomullstyger för Edra klänningar och blusar. Gardiner och Möbiltyger för Edra sommarhem. Allt hemvävt, slitstarkt, ljus- och tvättäkta. Prover sändas. Preciserat godhetsfullt vad Di önskar.
Konstflitens försäljningsmagasin, Göteborg.

TVÅ LITTERÄRA EXOTISKA MÄSTERVERK.

MITT UNDER DEN S. K. DÖDA SÄSONGEN i fjol somras utkom från Norstedts förlag en berättelse med titeln "Där banden lossas" av en för oss då obekant engelskspråkig författare, *E. L. Grant Watson*. De flesta trodde väl, att boken var någon enkel rutinvara, en av dessa förströelseromaner, som kritikens ferielata pennor brukar rekommendera "för verandan och hängmattan". Det dröjde ganska länge, ja mycket länge, innan sakförståndiga recensenter fingo ögonen på denna volym i sitt oansenliga gulbruna omslag. Men sedan den väl en gång hade fångat uppmärksamheten, strömmade lovorden så mycket kraftigare ur förvånade och imponerade kritikersinnen. Där banden lossas är en livsmättad och psykologiskt genomträngande skildring och ett litterärt konstverk — där om kan icke tvistas. Jag vet inte, om den ännu haft någon nämnvärd framgång hos publiken. Vår s. k. stora allmänhet behöver emellertid inte i detta fall låta avskräcka sig av de estetiska värdena, ty dessa paras här, underligt nog, med de mest spännande och rafflande egenskaper, rätt nära i släkt med film-dramernas effektivaste moment.

Där banden lossas visar med en utomordentlig psykologisk följdriktighet och skärpa, hur civilisationens höljen falla bort från människorna, när deras primitiva naturinstinkter pocka på sin rätt. Den starka skildringens kärna och kulmen är dels förhållandet mellan en intellektuellt egoistisk man och en kvinna av dunkel sensuell typ, dels två mäns ursinniga kamp om denna kvinna, en kamp så laddad av elementär våldsamhet, att man ty-

ker sig bevittna scener ur rovdjurens liv i skogarna. Inte ens den lättaste skugga av samvets-kval eller av tvivel på handlingens nödvändighet förmörkar det klara lugnet i Sherwins sinne, när han i ett envig dödat den unge suffisante läkaren, som utestängde honom från honan, den lilla tropiköns enda feminint attraktiva väsen. Sherwin stod inför ett primitivt måste, och han följde naturens befallning. Där banden lossas är en biologisk roman, som med nästan vetenskaplig objektivitet inskräper hos läsaren en trist sanning, nämligen hur svaga de hinder äro, som kultur och civilisation, uppfostran och samhällsliv lagt i vägen för drifternas herravälde, för hungerns och "kärlekens" våldsmakt.

I dagarna har ävenledes från Norstedts förlag utgivits ännu en bok av Grant Watson, förtjänstfullt översatt av Gurli Hertzman-Ericson. Den heter "Fastlandet" och bildar ett slags fortsättning till ovannämnda volym. Här berättas om Sherwins unge son John, ett naturbarn, uppvuxet i frihet på föräldrarnas ö och utan kännedom om de sociala levnadsförhållandena, en präktig, oskuldsfull *Candide*, som ännu vid aderton år varken kan läsa eller skriva eller vet något om penningens egenskaper. Hans historia börjar just vid den tidpunkt då en dunkel oemotståndlig längtan till fastlandet, till människorna, livet, äventyret vaknar i hans själ. Hans konflikt med fadern, innan den släpper ynglingen ifrån sig, är briljant skildrad, och de följande kapitlen av hans säregna växlingsrika öde äro icke mindre fängslande, tack vare författarens vassa

själskunskap och hårda levnadsvisdom. Ypperst är väl den blossande kärleksepisoden mellan John och Mrs Cray, även hon en äktkvinnlig kvinna — en förfinad upplaga av sjuksystemen i Där banden lossas — gift med en intellektuell och kritiskt begåvad man, som till synes åsidosätter henne men vars djupaste värde blir henne klart i ett enda avgörande ögonblick, bokens kanske mäktigaste scen, vars försinnligade och förtätade konst är beundransvärd.

Med en sällsynt estetisk lustkänsla studerar man Grant Watsons berättarstil. Han är en mästare i att koncentrera och åskådliggöra, att säga oss det väsentliga såväl om människosjälens som om naturmiljön utan att behöva tillgripa intellektuell analys och resonnerande framställning. Watson är epiker men med en dramatikers förmåga att samla och tillspetsa sina uttrycksmedel. Hans på en gång muskulösa och nervrika berättarkonst har estetiska lärdomar att ge oss, liksom det mänskliga innehållet i hans båda böcker meddelar ett praktiskt filosofiskt extrakt, som visserligen smakar mycket beskt och ter sig föga "sympatiskt" men bör kunna skingra många fördomar, halvsanningar och välmenande idéer om utvecklingens gång mot ett kulturens himmelrike på jorden. Få moderna böcker behandla det gamla spelet mellan man och kvinna med så mycken konkret sanning, frigjord från sociala komplikationer, som Där banden lossas och Fastlandet.

ERIK NORLING.

ÄKTENSKAPSMARKNADEN FÖRR OCH NU.

MIN DOTTER KARIN SITTE OCH BROTTERAR vid det gamla bordet med lyran i förmaket. Hon är verkligen en vacker flicka ännu, fast hon fyller 32 i nästa månad.

Det faller en solstrimma över det silverblonda håret, den rosiga örsnibben och den mjuka kinden, och synen rymmer så mycket av sant kvinnligt behag, sådant det uppfattades i min längesedan svunna ungdom, att jag som gått igenom krisåren utan att klaga, drar en djup suck över den nya tiden, som åstadkommit en sådan omvärdering på äktenskapsmarknaden, att man säkert som amen i kyrkan vågar påstå att Karin aldrig blir gift.

Hon är den snällaste, mildaste och mest tåliga av mina åtta döttrar och hon har många husliga talanger. Hon är en mästare i att arrangera blommor och duka middagsbord — hon syr sina och systrarnas kläder, och förresten spelar hon piano riktigt snällt. Hon talar vackert och välljudande, men mycket sällan — och är för övrigt av en litet melankolisk och pessimistisk läggning med skuggan av en hjärtesorg.

Jag frågade häromdagen hennes högst moderna syster Andrea, som studerar psykologi och förresten är en klok och erfaren person, vad det är som drar en trollring, den ingen ungherre överskrider, kring vår vackra Karin.

— Det är det, ser du mamma, svarade Andrea, att Karin kommit 100 år för sent till världen. Hade hon varit född 1820—30 eller 40-talet skulle beundrarna krålat som maskar omkring henne. (Jag ogillar Andreas språk.)

Då skulle hon representerat idealtypen, den eteriska vackra, milda, romantiska, sorgsna kvinnoängeln — den späda rankan, vars blotta åsyn gjorde männen till stödjande ekar.

Till och med i din tid, lilla mamma, hade hennes typ varit passabel.

annat än om det är fråga om en klädsam gest. Blir hans dam på hemväg från teatern ofredad av en Strandvägsapache ger han kanske kräket en knuff och svär något manligt och käckt, men långvariga beskyddarskap undviker han. Ännu mindre är han hägad att tillsammans med den sköna begråta några hjärterevor som kommit till före hans tid. Idealet ska på en gång vara ett oskrivet blad och en brunn av erfarenhet, åt vilken hon ger uttryck i en spirituellt konversation.

Fråga din son Hans, som är uppriktigheten själv, vad han tycker om sin syster.

— Karin, det är som att sticka ut tungan genom fönstret!

Tiden är fruktansvärt praktisk. Mannen vill ha garantier innan han gifter sig, att han vinner på äktenskapet, att han blir road och uppiggad. Han vill inte längre trösta, på sin höjd vandra skuldra vid skuldra med en stark och hoppfull kvinna som delar hans bördor. Livet har blivit så besvärligt och allvarligt, och ställer så stora fordringar numera. Inte ens en konstnärshohème går längre med tårna utom skorna, och maten har blivit så dyr och skatterna så höga.

Kanske också den nya äktenskapslagen verkar avskräckande på något sätt, i det undermedvetna.

När Andrea slutat sin harang, avlägsnar hon sig för att gå på föreläsning, men i dörren vänder hon sig om:

— Mamma, du, Per kommer med hem i kväll. Han gjorde slag i saken i morse, när jag talade om att jag blir färdig till våren och kan börja min praktik.

Tror du Karin vill duka tebordet litet festligt?

E. N.

VÅRENS FLORA I MODISTERNAS FÖNSTER.

Svart toque av liseré-flätor med okrusade svarta och gula plymer, sammanhållna av en gul hönsfjäder. Modell från Meeths.

Mörkblå toque med marinblå slöja och svarta tråpärlor på båda sidor. Modell från Meeths.

Mörkbrun halmhatt med stiliserade klargröna äpplen och bär. Modell från Meeths.

Toque av svarta flätor, runtomkring garnerad med svarta och vita crosser. Modell från Paul U. Bergström.

Bjärtgrön halmhatt med nedhängande garnityr av crêpe georgette och en knippa gröna hagtorsbär. Modell från Paul U. Bergström.

Stor mörkbrun halmhatt, monterad på främre brättkanten med rosor av klargrönt handskskinn, slöja av brun broderad malines-tyll. Modell från Paul U. Bergström.

HANS HÖGHET VARHATTEN GÖR NU som bäst sitt triumftåg kring världen och har också nått vårt Ultima Thule. Vinterns stolta paradishattar och käcka esprittoquer falla till föga vid hans blotta åsyn och följa beskedligt pälsen och boan ned i malkistan. Att beskriva segraren är som att söka skildra kameleonten, där han flyttar sig från gren till gren, skimrande och växlande och olik sig själv från ena ögonblicket till det andra. Men låt oss söka fånga ett par ögonblicksbilder:

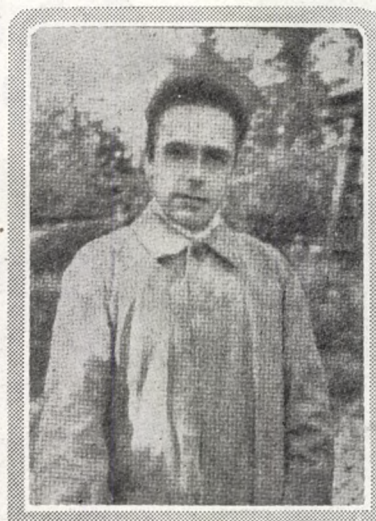
En liten rund toque med några rika klasar röda och gröna bär fästa vid de bruna halmflätorna — det är en typisk "petit chapeau" att bära på förmiddagen till en promenaddräkt. Eller en brätt-hatt i den moderna rostfärgen med en remsa crêpe georgette i samma nyans, som är svept kring kullen och hänger nedåt midjan. Till eftermiddagen och de ljusa sommarklänningarna t. ex. en flott picturehat i havannabrunt — kullen av siden, brättet av tyll — med en kaskad av blomster och knoppar, som tycks glida ned över högra skuldran eller kanske ett underverk av svart spetstyg,

(Forts. sid. 378.)

DE UNGA I SVENSK DIKTNING.

Erik Lindorm.

Ivan Oljelund.

Sam Kellin.

Nils-Magnus Folcke.

Carl Sam Åsberg.

Sten Selander.

Albert Henning.

Gunnar Mascoll Silfverstolpe.

Erik Blomberg.

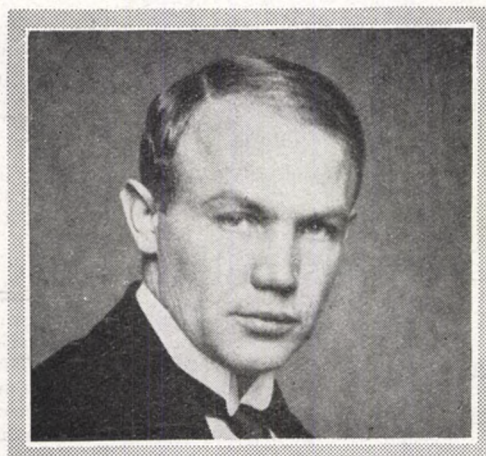
Pär Lagerkvist.

Karl Asplund.

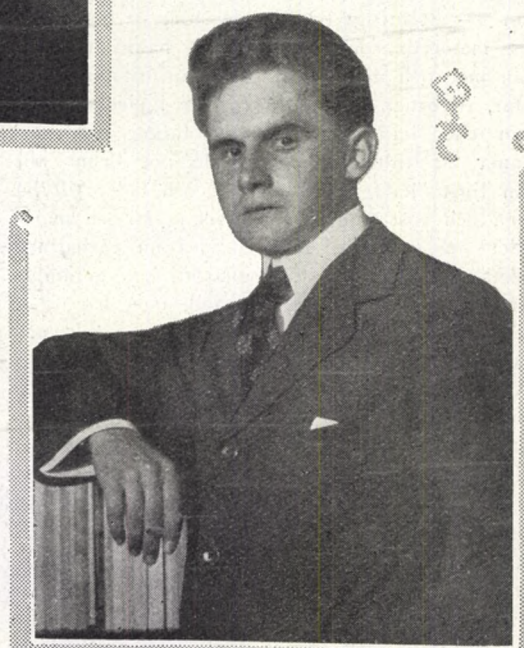
Bengt E. Nyström.

Gabriel Jönsson.

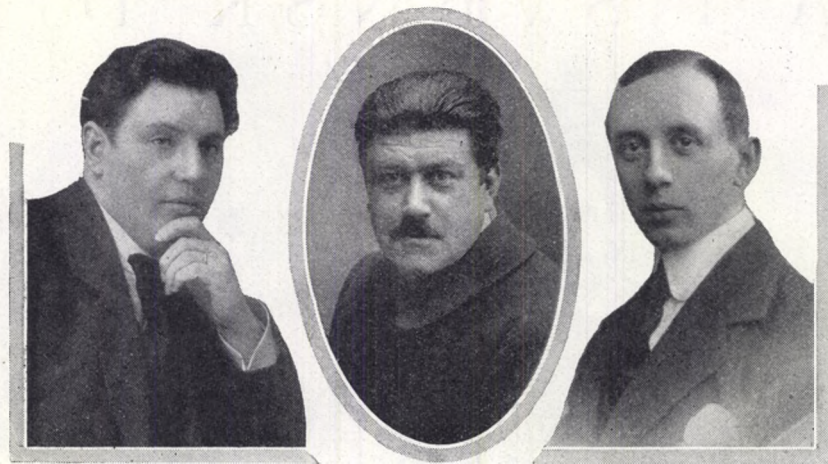
SKALDERNAS EGENTLIGE HEROS ÄR inte Apollo, utan Marsyas. Marsyas tävlade i sin konst med sångarguden, men när han lärt sig spela nästan lika härligt som Apollo, blev han korsfäst av guden, som är avundsam likt alla odödliga. En påminnelse om att lyriken är en farlig konst och att den gudomliga hänförelsen till slut vändes i straff. Men ännu medan Marsyas hänger på korset, förmår han ibland framstamma toner, som i sin brustenhet i alla fall på ett förunderligt sätt likna Apollos. Hölderlin, en av dessa gudaälsklingar, som de odödligas kärlek skaffar svåra olyckor, skrev en gång, sedan han blivit sinnessjuk, några rörande och liksom visa rader:

Mai, Junius und Julius sind ferne,
ich lebe nicht, ich lebe nicht mehr gerne.

Harry Blomberg.

Nå, de Apollo-tävlande vi här vilja tala om, stå ännu samtliga i maj eller på sin allra högsta höjd i juni — de njuta alltså ännu uteslutande av tävlingens lycka. De äro de unga diktarna, sångarna. Vilka? frågar ni. Ack ja, läs namnen under porträtten — för många äro de knappt kända. Det är betecknande, vilken undanskymd ställning i allmänna medvetandet lyrikern har hos oss, åtminstone den något så när unge, som ännu inte lagerkrönt. I våra grannländer är det annorlunda. Vem i Köpenhamn känner inte åtminstone till namnet den unge departementstjänstemannen, som skriver kärlekslyrik, eller lands-

Gunnar Hede.

Olof Thunman.

Hans Dhejne.

ortsläraren, som gör versdramer? Där köpes lyrik och läses lyrik. Emil Bönnelyche, en av de unga, som så att säga gör sensation av sin ungdom, kunde berättat, hur han, när han deklarerade, satte i kolumnen inkomster "ingen-ting", i ett slags lyriskt infall om att en poet väl inte kan förtjäna pengar, och fick tillbaka pappret rättat: 8,000 kr. stod där — 8,000 förtjänta på vers! — I Norge övas ju sedan decennier en viss diktarkult med ett ungt folks hela naturliga hänförelse över ordet; och Kristianias unga Digterkonger leva gladeligen i tron (på latin kredit —) hoppet och kärleken. — Men i Sverige bryr sig knappast någon om lyrik, ifall han inte själv skrivit den. Det är det betänkliga med så kallade lyriska folk: de förstå sig inte på poesi — — —

Inte heller våra klassiska skalder läsas vidare. Det är egentligen bara Fröding och Viktor Rydberg, som läsas riktigt allmänt.

En sådan allmän kylighet verkar nog på musan, som ju enligt apollinsk ordning bör vara lätt klädd. Det är ofta, som om den svenska versen rätt så frusen hoppade fram, på sina jamber, för att få blodet i rörelse. Men bevars, skalderna äro också ett stolt släkte. En av dem, vilkas dikt går djupast, Sten Selander, svarar på vår fråga om det finns resonans för dikten hos publikum: Det är rätt skönt att folk inte bryr sig ett spår om en. Man får på det viset dikta i fred — varför skulle jag tänka på läsaren? — En annan, Carl Sam Åsberg, svarar sant och bittert: En man, som kort och gott känner sig ha full rätt att existera blott som

lyriker i Sverige, blir i nio fall av tio hemlös, vänlös och fridlös. Fågelfri född bör han lyfta på vingarna, innan han fångas, klipptes och sättes i bur — må det också vara guldbur.

Sam Kellin ("Jean qui pleure") andrager:

"Till källborgarens möbleman hör alltjämt ett antal snyggt inbundna böcker, av lyrik åtminstone Fröding och Karlfeldt. Snart är väl även Österling obligatorisk. När en skald nått dithän att källborgaren köper — naturligtvis inte läser — hans valda eller samlade skrifter, då har han slagit helt igenom. Seden att ha böcker liggande på bordet eller uppställda i ett glasskåp bör icke föraktas. Det är dock den som möjliggör stora upplagor och låter en ung skald hoppas att han skall vara försörjd vid den ålder då magen överflyglar själen och strängarna inte längre vilja ljuda.

Den vardande, växande, stridande lyriken, poesia militans i motsats till poesia triumphans, existerar inte för källborgaren.

Sina flesta intresserade har den växande lyriken i nykterhetsföreningar och ungdomsföreningar av alla de slagen. Inom dessa kretsar har den varit svårt trängd av filmen, som är ofantligt mycket bekvämare att njuta än poesien. Men jag tror att ungdomens öron längta efter att få höra ordens musik igen och dess fantasi efter att få träda i verksamhet som poesien illustrerar. Med all aktning och allt intresse för filmen hoppas jag att den skall nödgas retirera från några av sina längst framskjutna positioner.

Nyligen sammanträffade jag med den framstå-

ende industri- och finansmannen disponent Carl Sahlin, kompetent som professor i det svenska bergsbrukets historia. Av en händelse fick jag veta att i denne av praktiska saker så upptagne mans hem regelbundet hållas lyriska stunder, då ny poesi läses, avsmakas och diskuteras. Finns det många sådana svenska hem? Kanske flera än man vågar tro.

Nya poeter* få nog märka att vår tid föga intresserar sig för poesi och verskonst. I någon mån beror det väl på den moderna poesien själv, som är för mycket självbespeglande, estetiserande och filosoferande, men för litet gestaltbildande för

att kunna bli populär."

Det torde väl ligga något riktigt i de sista orden. Den av de yngre, som blivit mest läst och bemärkt, är ju betecknande nog Erik Lindorm, som poet en genremålare av Guds nåde.

Det har gjorts försök i den riktningen, att om folk inte vill komma till dikten, så skall dikten komma till dem, m. a. o. man har samlat människor till lyriska uppläsningar. Nu är det ju emellertid få skalder, som kunna läsa upp sina egna verk, även om de tilläventyrs skulle själva förstå de gudaingivna orden. Ett undantag var Nils-Magnus Folcke, som säger sig ha de bästa erfarenheter av sina uppläsningar. De Wahl har ju även gjort den unga lyriken stora tjänster med sina recitationer, men vid dem var det ju uppläsaren och inte det upplästa, som drog. Fru Valborg Hansson är en recitatoris, som också bör kunna dra folk till — inte bara fru Valborg Hansson, utan till dikten.

Vi återge här i vårt porträttgalleri en hel rad av "Mai-Junius"-sångarna. Där är av alla slag — blida lyriker, som plocka blommorna på ängen, och andra, som hellre vilja ta ner stjärnorna. De komma också från alla håll. En av dem, en av de allra förnämste och den som kanske framför andra nämnes som framtidens man, är — vi nämna det som en kuriositet — son till en stationskarl i Småland, en annan till en fiskare o. s. v. Muserna lägga sin faddergåva även där de alldeles icke inbudits.

E. TH.

(Forts. fr. sid. 376.)

smala vaxduksränder i konstiga krumelurer och svarta jetpärlor!

Crêpe de Chine, crêpe Georgette, handskskinn och "crin" — ett luftigt tylliknande stoff — det är vårens material, som tyckas skjuta halmflätorna åt sidan mer och mer. Dock ser man förstas klockhattar, tricorner och andra former i picots, liséréflåtor eller italienska dito. De färger som mest komma att tilltala svenskan blir nog brunt, alltifrån ljust "kaffe med grädde" och läder till havanna och rost samt naturligtvis svart och marin. Under en sydligare himmel lysa nu vårhattar i modets nyaste nyanser: hennarött, lax, geranium, chartreuse, blekgrått och smaragd, men här få vi nog se denna färgprakt mera sparsamt. Svenskan är nu en gång en smula rädd för bjärta färger.

Alla hattar ha en tendens att liksom tappa en blomsterranka, en bit slöja eller crêpe eller en drucklade klase åt ena sidan, och spetslöjan är så gott som obligatorisk. Den färgas i alla nyanser, inte bara i vitt, svart och marin, utan i tété de nègre, henna och hela skalan igenom. Men ni kan välja, om ni vill låta den gå nedom hakan eller bara täcka nästippen! Till sommaren komma de bredskyggiga underverken av luftiga spetsar att bli mycket begärliga, ty finns det något mer raffinerat till en

oskuldsvult vit flickklädd än en nattsvart intressant spetshatt!

Eljest är modet mer vidhjärtat än någonsin. Allt är modernt. Strutsen, som några år stått i skamvrån, kan åter kräma sig stolt. Han kom på modet redan i vintras i de stora plymsolfjädrarna, nu hänger man gärna på övergångshattarna en av hans plymer, okrusad eller arbetad som påfågelsfjäder med "ögon, skottsk eller uppblandad med strån, färgade i guld eller silver.

Även tuppen och den snälla hönan få vara med på ett hörn, ja två, om hatten är en bicorn! Vaxade, fernissade eller gouacherade lysa pullornas granna pennor på små käcka morgonhattar, och tuppens fjäderskrud arbetas till kokarder, bandåer eller långa mjuka fantasier, som behagligt kittlar grannen till höger.

Bandhattarna, som sys med "lapp på lapp" och som vi sett åtskilliga månader, bibehålla sin popularitet. Om man gör dem av de s. k. kometbanden — smala failleband med picot i kanten av metall eller olivfärgat siden — och i två färger kan man uppnå lustiga skotska effekter. Och slutligen har man det garnityr, som vi förmodligen om några veckor få se till leda på gator och torg: de blanka lysande frukterna och bären. Man får använda dem med försiktighet för att de ej skola verka vulgära.

Inga blommor på hattarna i år, undrar ni? Jo,

men mest stiliserade. Man gör dem av band, av läder, av vaxat siden, av vitt vaxduk, av organdi, ja t. o. m. av vanliga paketsnören, blott icke *au naturel*. Empirestilen kommer ju att sätta sin prägel på sommodet, och på N. K:s hattutställning kunde man bl. a. se en förtjusande directoirehatt i svart. Det ljuvt svängda brättet var undertill fodrat med kungsblått siden och bak satt en tät klunga röda och blå stiliserade prästkrugar. En annan hatt, skapad för ett fräscht flickansikte, var helt i vitt, draperat handskskinn, fransat kring kullen och med ett par smala vita moareband över högra axeln. Och — eftersom alla goda ting äro tre — rolig var också den kungsblå crêpetoquen med en svart och en kungsblå "målarborste" i kors mitt fram.

Med ett ord: Vinterhatten är död: leve vårhatten!

MIDINETTE.

Barnens gåttävlan.

Den 15 april är den dag, då alla roliga gåtor från våra unga läsare skola vara insända till redaktionen för att högtidligen bedömas, och sedan kommer prisutdelningen. På nästa barnsida, som införes i Iduns 1-majnummer, få ni veta, vem som hittade på den bästa gåtan och vann femman, och där kunna ni också läsa en rad av de trevligaste gåtorna.

MINA LEVNADS MINNEN.

AV HELENA NYBLOM.

(Forts.)

JAG MINDES VERKLIGEN RÄTT. Kungens tal lydde:

"Uppsala studenter! Jag skall icke tala många ord till Eder, men de skola gå ur djupet av mitt hjärta. Det står skrivet: "Du skall hedra din fader och din moder, på det dig må väl gå och du må länge leva." Vi veta det alla, men vi böra därvid erinra, att detta bud icke blott gäller i ordets inskränkta mening, utan har en mycket vidsträckt betydelse. Det manar till vördnad för allt det faderliga och moderliga, som ligger i begreppen fosterbygd, statskyrka, lärosäte och många övriga samfundsförhållanden.

Vi hava här under dessa dagar gemensamt fullgjort en plikt av vördnad mot våra förfäder, men för att rätt uppfylla denna plikt måste vi uppehålla och befordra deras verk. Uppsala universitet ingår nu i sitt femte sekel. Detta får icke bliva ovärdigt sina lysande föregångare. Vem skall då i framtiden fortsätta och fullfölja förfädrens verk? I skolen göra det. Vem skall föra fosterlandets runor med ära? I skolen föra dem! Och huru skolen I föra dem? Jo, frukten Gud framför allt, så behöven I aldrig frukta något annat. Söken, älsken, tjänen sanningen, så skall hon förläna Eder segerns kraft och skänka Eder segerns lager! Ja, varen I ständigt en ljusets riddarvakt kring fosterländska fanor och en sköldborg kring min son!"

Sista festdagen var stor konsert på Carolina Rediviva och bal på kvällen i festpaviljongen i Botaniska trädgården, där inte mindre än 4,000 personer voro närvarande.

En av festdagarna, jag minnes inte vilken, hade vi middag hemma hos oss. Bland gästerna voro den finske professor Estlander och Viktor Rydberg. Jag kommer ihåg Estlander som en liten finbygd, rätt tyst och mycket älskvärd man. Han var min mans goda vän, de korresponderade sedan i många år. Då kakan kom in som dessert, suckade Estlander djupt, och på min fråga: "Varför suckar professorn?" svarade han helt ångsligt: "Den var så stor!"

Viktor Rydberg såg jag den dagen för första gången. Jag hade honom till bordsgranne, och vi voro snart inne i livligt samtal. Man skall söka länge för att finna en så sympatisk person som Viktor Rydberg. Edelfelts porträtt på Nationalmuseum liknar honom väl till en viss grad, men ger dock inte hans själfulla, jag höll på att säga — kärleksfulla uttryck. — Han talade mycket sakta, liksom försiktigt och anspråklöst, men han talade

alltid om något av betydelse, och gjorde det på det naturligaste sätt. Jag är rädd för att han upptog mig så helt, att jag glömde mina värdinne-plikter. Min man sade sedan till en bekant. "Du skulle ha sett Viktor Rydberg och Helena! De samtalade oupphörligt, och se, då de reste sig från bordet, voro de förlovade!" Jag har inte mött honom ofta i livet, men varje gång vi träffade varandra, visade han mig samma obeskrivliga vänlighet och samma levande intresse för mitt författarskap. Hans närvaro hade en egen lugnande verkan. Man kände, att man stod inför en person som var i harmoni med sig själv.

En gång voro vi tillsammans i Stockholm vid en större middagsbjudning. Efter middagen sutto vi, en del herrar och damer, i en mycket lång soffa med högt ryggstöd. Jag hade lagt min ena hand på detta ryggstöd, och kände plötsligt att någon klappade den mycket vänligt. Då jag såg mig om, märkte jag att det var Viktor Rydberg, som satt i motsatta ändan av soffan. "Det är min hand!" sade jag helt förvånad. "Ja, jag visste det", svarade han på sitt stilla sätt.

Vi umgingos inte, men då budskapet om hans död nådde mig, blev jag djupt bedrövad. Det tycktes mig plötsligt, som om det just var

honom jag hade längtat efter och ville ha träffat, som det ofta går, när en människa försvinner för alltid.

Under jubelfestens dagar träffade man flyktigt många olika människor. Eftersom middagen äts tidigt på den tiden, gjorde man visit på eftermiddagen, och sällskap bestående av flera personer avlöste varandra med sina besök. Man hade då blott en buffet i ordning med frukt, bakelser och dricksvaror, varav de besökande försågo sig efter behag. Jag hade arrangerat en korg med frukter, överst i vilken låg ett enormt franskt päron. Bland de besökande var också landshövding Bergström, som var av en väldig kroppsbyggnad. Då jag bjöd honom av förfriskningarna, tog han detta jättestora päron i stälken och började gnaga därpå, och jag tyckte att de två voro som skapade för varandra. Det var enda gången i livet jag såg honom, och jag ser honom alltid i förening med päronet.

Som en brokig, oöverskådlig skara av människor stå dessa jubelfestdagar för mitt minne, där visserligen intrycket af alla de berömda och märkliga personer man mötte mest har varit ett yttre, men som dock frambragte en totalverkan av något stort, europeiskt, rikt klingande, som av en starkt besatt, mäktig orkester, vilken ännu återljuder för ens medvetande, om man än inte minns de särskilda melodier. Säkert är, att Uppsala under hela högtiden tedde sig både ståtligt och sympatiskt för alla de främmande gästerna.

Kap. 13. RESA TILL ITALIEN.

ICKE LÅNGT EFTER JUBELFESTENS slut begåvo vi oss på väg till Italien. Grevinnan Hamilton hade varit så älskvärd att erbjuda sig taga alla mina sex barn till sig på slottet under vår frånvaro, på det att jag kunde resa tryggt, och det var med en känsla av frigjord lycka, som jag anträdde denna resa, för att återse mitt högt älskade land, som jag inte hade besökt sedan 1862. All min längtan var koncentrerad på Italien, och detta är kanske orsaken varför jag kommer ihåg resans intryck först då vi över Vierwaldtstädtersjön foro till Flüelen, för att därifrån med diligensen fara över St. Gotthard. Det var starkt regn, och man såg knappast något av de omkringliggande bergen, men däremot alla de olika annonserna, som voro sänkta på botten av sjön, med olika hotells och varors namn, vilket ju inte gjorde något gripande intryck.

(Forts.)

Kvinnoporträtt till dagskrönikan.

Signe Mittag-Leffler.

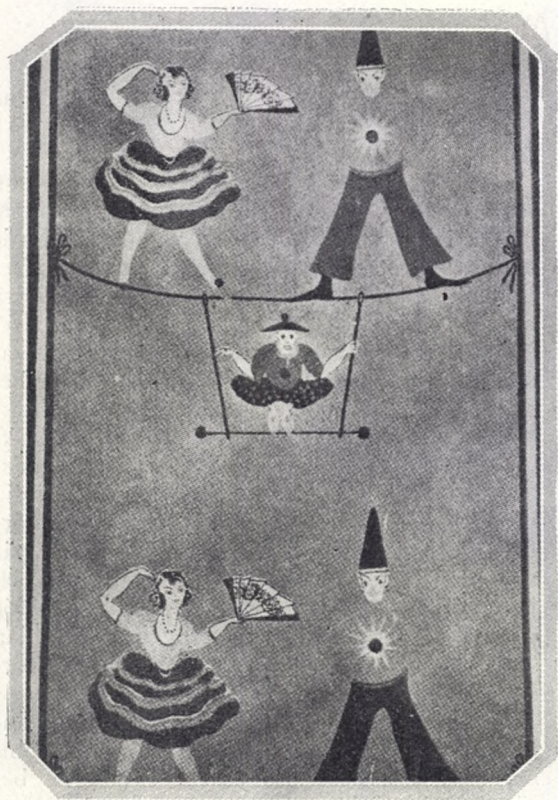
Sophie Elkan.

ETT DÖDSBUD, SOM VÄCKT FÖRSTÄMNING inom vida kretsar av Sverige och Finland var underrättelsen, att fru Signe Mittag-Leffler, maka till professor Gösta Mittag-Leffler, gått ur tiden. Den bortgångna var finska till börd och dotter till den kände mecenaten general Julius af Lindfors och hans maka, född Borgström. Vid 20 års ålder gifte sig Signe af Lindfors med professor Mittag-Leffler och såsom maka till den världsberömda matematikern fick hon fullfölja traditionerna från sitt kultiverade och gästfria fädernehem. På de mottagningar professor och fru Leffler höllo under sin Stockholmstid på 80-talet — samlades de yppersta representanter för konst, litteratur och vetenskap, och sedan familjen flyttat till den ståtliga Djursholmsvillan fingo dessa mottagningar ännu större omfång. Vacker, mycket musikalisk, praktisk och begåvad med en fin konstnärlig smak var fru Leffler en intagande värdinna och hennes väner skola minnas henne som en fin och nobel personlighet.

*

DEN KÄNDA FÖRFATTARINNAN SOPHIE Elkan har avlidit i sin födelsestad Göteborg, 68 år gammal. Sophie Salomon, syster till grundaren av Nääs slöjdskola, ingick år 1872 äktenskap med musikhandlare N. Elkan i Stockholm, men återvände efter sin mans död till Göteborg, där hon sedan dess varit bosatt. Som författarinna debuterade fru Elkan 1889 under pseudonymen Rust Roest — ett flamländskt ordspråk som betyder: dädlös ro rostar — med novellsamlingen Dur och moll. Därpå följde romanerna Rika flickor, Säfve, Kurt & komp., och novellböckerna Med sordin och Skiftande stämningar. Alla dessa arbeten äro präglade av en kultiverad stil och en god psykologisk karaktärisering, men mest bekant har fru Elkan dock blivit som författarinna till Göteborgsromanen John Hall och det historiska verket om Gustaf IV Adolf, Konungen, En sannsaga och Konungen i landsflykt. Här ger Sophie Elkan det bästa av sin konst: en fin och säker miljöskildring, en omsorgsfull personteckning och en ypperlig förmåga att framtrölla stämningen och doften från gångna tidevarv.

FÖRR OCH NU PÅ TAPETEN.

En modern engelsk barnkammartapet. Cirkusakrobater i gult, smaragdgrönt och cerise uppdräda på blåa linor mot grått fält.

Esaias Tegnér's salongstapet på Östrabo. Pärlgrå ornament på mildt blå botten.

Engelsk tapet med orientalistiskt mönster. Bakgrunden gråblå, figurerna i grått, smaragd och indiskt rött.

MINNS NI DEN OXBLODRÖDA TAPETEN, som ännu för några år sedan var hyresvärdarnas favorit och smyckade flertalet herrum, eller den randiga gräsgröna med blanka ränder, som kom er att rygga tillbaka på salongströskeln till idealvåningen? Båda börja bli ett minne bara, och den som nu satte upp en sådan färgsmattrande orgie i ett lugnt arbetsrum skulle strax märka, att det var — förlåt — uppåt väggarna. Vi ha lärt oss uppskatta den stillsamma bakgrunden i våra hem: en mattgrå vägg, mot vilken en vit barackstols kurvor teckna sig så behagfullt, en läcker sovrumsstapet med luftiga mönster och utan de stereotypa blommorna, så plågsamma att stirra på under en sjukdom. Och att välja tapeter, som förr var en rätt så trist procedur, kan numera nästan bli en slags konstnjutning.

Se bara på de ultramodärna tapeter, som äro avbildade på denna sida. En del äro något excentriska och vill man sätta upp akrobattapeten i husets barnkammare och kinesmönstret i vardagsrummet, får man nog ha ett solitt bankkonto, som tillåter en att byta väggar då och då. Det är särskilt de engelska tapeterna som utmärka sig för mycket apart komposition och livliga färger. Man får t. ex. se röda och fuchsiablå blommor i klarblå korgar, förenade med ljusblå band på en grå bakgrund eller denna futuristiska tapet: ljusa buketter på buteljgröna medaljonger, strödda över en spräckligt buteljgrön och lackröd bakgrund. Men den som ej älskar den bolsjevikiska konsten kan få klä sina väggar med fridfulla släta tapeter eller något, som illusoriskt liknar gammaldags rutiga bomullstyg i grått, vitt

och rött eller kraftigare kulörer. Det finns väl intet land som använder så mycket kretong som England, inte bara till överdrag utan också till gardiner ja, t. o. m. till skrivbordssaker, och de kära kretongmönstren från Queen Annes och Queen Victorias tid gå igen även i deras nyaste tapeter. Men inte heller det orientalistiska inslaget saknas. Praktfulla papegojor eller bjärta påfåglar fladdra omkring i tropiska landskap, och de ultramoderna fernissade eller vaxade tapeterna med sin rika ornament i svart, guld och färger föra tanken på utsökta kinesiska lackarbeten.

På de nya tyska tapeterna, i regel mera nyktra och ej så fantasirika som de engelska, återges här ett prov. Det är en barnkammartapet, och de stela (Forts. sid 385.)

En tysk barnkammartapet. Gröna träd, skära och gula hus mot vit bakgrund.

En orientalistiskt mönstrad tapet från Käbergs. Påfåglar i tropiskt landskap med bjärta färger.

En av Slöjdföreningens mest omtyckta tapeter. Svarta stiliserade blommor på vit botten.

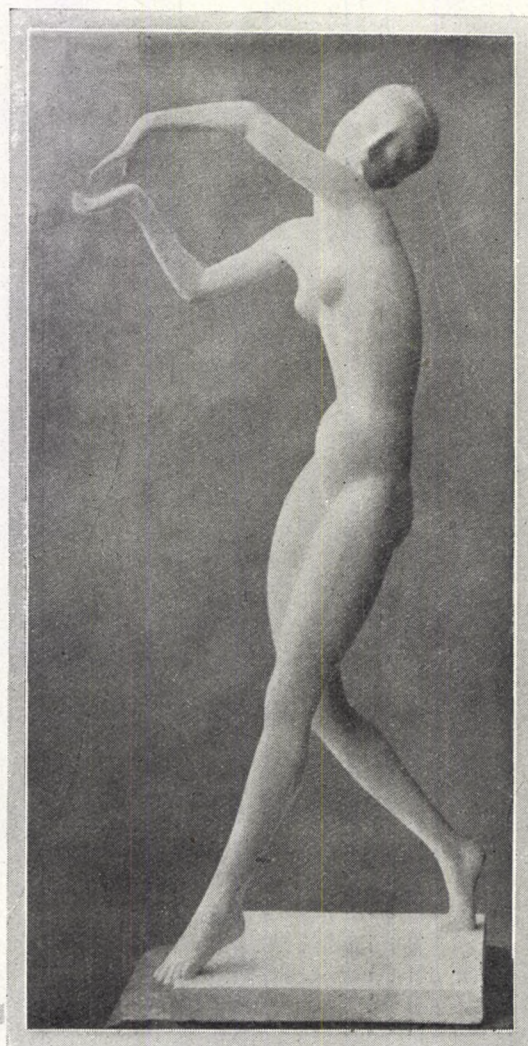
FEM TYSKA SKULPTRISER.

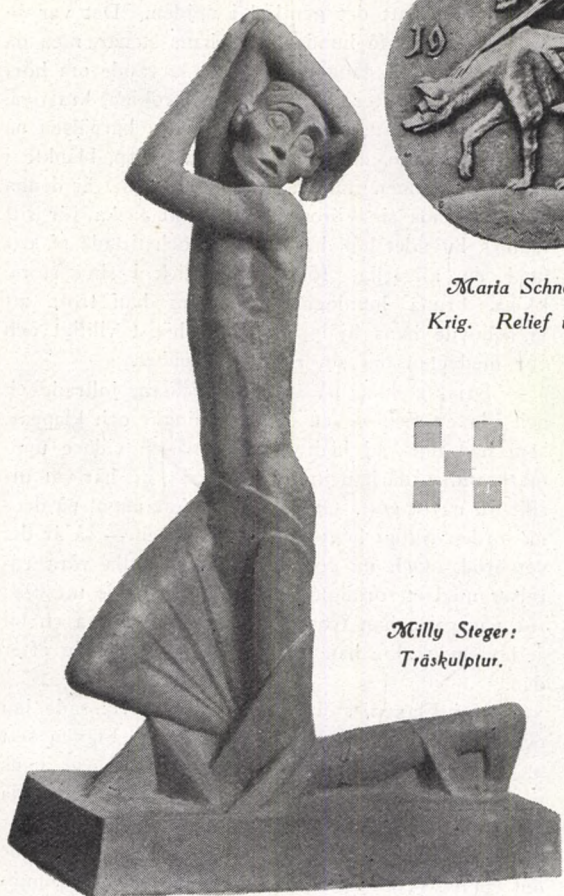
Maria Schneider:
Krig. Relief i järn.

Sophie Wolff: Semitisk typ. Träskulptur.

Milly Steger: En dansande.

Milly Steger:
Träskulptur.

Maria Schneider: Hemkomsten. Gipsmodell.

Sophie Wolff:
Negerhuvud i brons.

Milly Steger: Torso i marmor.

PLASTIKEN ÄR DET KONSTOMRÅDE, som sist erövrats av den tyska kvinnan. Först sedan hon gjort sig grundligt förtrogen med palett och etsnål, har hon nu också börjat gripa till lera och mejsel för att uttrycka sitt konstnärliga väsen. Därför äger Tyskland tills vidare jämförelsevis få betydande

skulpturer. Det är naturligt, att dessa så mycket mera draga uppmärksamheten till sig, helst som flera mycket starka talanger finnas bland dem.

Nyligen vid mina strövtåg i Berlin från den ena konstnärinneateljén till den andra var det särskilt fem unga bildhuggarinnor, vilkas arbeten och sympatiska personligheter gjorde djupt intryck på mig.

Bland dem har väl Milly Steger hittills haft de största framgångarna utåt, säkerligen till stor del på grund av några egenskaper, som gjort, att kritiken brukar förklara hennes verk för fysiskt "manliga". Fröken Steger skapar onekligen med imponerande kraft och en målmedveten självsäkerhet, som nog är sällsynt hos vår nervösa tids kvinnor. Dessutom hör hon till de få nu levande tyska konstnärer av

rang, vilka icke behövt ha omvägen över impressionismen för att finna sin egen stil. Innan den nu moderna konstrikningen hunnit slå igenom, var hon expressionist, d. v. s. hon eftersträvade från början starkt själsligt uttryck genom så vitt möjligt förenklade yttre medel. Då hennes första arbeten dessutom förrådade avgjorda anlag för arkitekturplastik, så fick hon snart i uppdrag att utföra prydnadsskulpturerna till en del offentliga byggnader i Hagen, Köln, Berlin etc. Genom det sätt, varpå sådana ärofulla, men stundom ytterst svåra uppgifter löstes, grundlade hon sitt konstnärstrykte. När så år 1917 all byggnadsverksamhet måste inställas i Tyskland, övergick fröken Steger till fristående plastikkonst, och hennes konst har sedan dess i flera avseenden

(Forts. sid. 384.)

LUSTRESA TILL SAGOLANDET.

EN PRINCESSA SOM GIRLSCOUT.

Ni veta säkert alla, att England är scoutrörelsens hemland och att alla scouters general heter Robert Baden-Powell och är en riktig general. År 1918 eller tio år efter scoutrörelsens grundande fanns det 1,500,000 scouter av olika nationer, antingen de heta scouts, Pfadfinder, Spejdgutter eller något mera svåruttalat. Den engelska prinsessan Mary, dotter till kung Georg, är en ivrig scout, som har ett eget "regemente", och hon ser ju helt käck ut i sin scoutuniform.

Flaxen, min bästa vän bland djuren.

MIN SYSTER OCH JAG SUTTO PÅ TRAPPAN till stora verandan och rensade smultron, med fat och skålar emellan oss. Det var en härlig vindstilla julidag med äkta sommarstämning. Solskenet strömmade sommarhett ned från den höglå himlen, och sjön låg ljus och blank och speglade märkvärdigt tydligt sina lummiga stränder och de bländvita små strömolnen däruppe. — Det var härligt att sitta där och njuta av den förtjusande utsikten, prata med varandra, höra på syrsornas ideliga surrande i gräset och försöka tyda de olika fågeldrillarna.

Från vedboden hördes taktfast sågande; pappa brukar ofta om somrarna roa sig med att hugga ved. Nu avbröts sågandet; strax därpå hördes ett ursinnigt, obehärskat hundtjut och knak av bristande kvistar.

— Jaså, nu är Flaxen i farten igen, småskrattade Maja.

Med att slåss, tror förmodligen den som läser det här, och det skulle för resten varje främmande person ha trott på grund av det vilda, oartikulerade tjuetet. Men det var intet annat i görningen än taxens högt älskade "stenlek". Denna friluftsslek är hans käraste sysselsättning, men han tycker bäst om den, då en människa leker den tillsammans med honom. Den går till så, att man tar en sten — den största möjliga — och slungar iväg den av alla krafter så långt man orkar. Då blir Flaxen eld och lågor. Han störtar iväg som skjuten ur en kanon efter stenen, upphävande vilda krigsskall, och rusar snokande och vädrande omkring på marken, tills han uppspåret den, och bär den så i gapet tillbaka till en,

för att på nytt få den kastad. Och så kan han hålla på i oändlighet. — Vad är det manne, som då rör sig hans hjärna, som gör att denna lek har en så magisk dragningskraft på honom? Kanske förvandlas stenen i hans fantasi till ett fruktansvärt vilddjur, som han vill tillintetgöra.

Efter hand tycktes Flaxen ha funnit, att då pappa huggar ved, är han en särdeles lämplig lekkamrat i stenleken, ty under sina små vilostunder vid arbetet roar han sig med att kasta stenen åt Flaxen och skrattar åt de meterhöga komiska hopp, den lilla korta taxen måste göra för att komma fram i det höga gräset och få någon liten överblick av situationen. — Och denna förmiddag höllo de nu på som vanligt därborta. Vi sågo inte vedboden, som låg på andra sidan om byggningen, men vi hörhövde ju heller inte annat höra för att veta, att så förhöll sig.

— Ni ha ju kommit riktigt långt, pior!* Vad jag är glad att ni gör det där åt mig, hördes nu mammas röst, och hon kom ut på verandan med en liten bricka. — Här får ni att läska er med i hettan, och hon satte ned brickan emellan oss, nickade vänligt och gick tillbaka till byk-räkningen, som hon höll på med. På brickan stodo två väldiga glas saft och vatten samt en assiett med några färska vetebullar och litet småplock från botten av kakburkarna. — Hurra! Så kallt och skönt och ljuvligt! Vi

* Svensk-finska: flickor.

"— — — och när de kommo ut ur skogen, sågo de alla barnen glada och nöjda dansande kring ett stort, stort paket — — —"

Nu gäller det

för Iduns alla små läsare och läsare för att skriva den trevligaste sagan till ovanstående bild.

Alla, som veta hur gott Thule cacao och choklad smaka, skola säkert gå till verket med liv och lust. Och de, som lyckas bäst, bli minsann inte obelönade.

Den bästa sagan belönas med ett pris av Kr. 50:— och de två näst bästa med resp. 25:— och 15:— kronor. Dessutom utdelas fem tröstpris à 10:— kronor st. i presentkort å Thule gott (cacao, choklad, praliner etc.) efter fritt val.

Förslagen, av vilka de bästa komma att offentliggöras, skola vara insända före den 10 juni till Halks Annonsbyrå, Stockholm, märkta "THULE CHOKLAD".

Prisnämnd Ellen Rydelius, Ebba Theorin, Leopold G. Hersson.

Resultatet av pristävlingen tillkännagives i denna tidskrift. (Annons).

mumsade och åto, och så skulle Flaxen få en liten bit med, förstås. "Flaxen, Flaxen, Flaxen!" ropade Maja, så att det genljöd i neyden. Det var ju inte så lätt att få hunden från hans stenar, men då vi ropat ett par gånger, kom han larvande om hörnet av alla krafter på sina korta, krokiga, kraftiga, komiska små ben. Den jämna, svarta hårpälsen på hans välbildade, lagom tjocka lilla kropp, blänkte i solskenet, öronen flaxade upp och ned (det är denna egenskap hos sina öron han har att tacka för sitt namn), huvudet höll han på sned och tittade på oss med en allvarlig, förnumstig blick i sina stora, kloka, bruna hundögon, som om han trott, att vi behövde hans hjälp till något högst viktigt och var medveten om sin egen betydenhet.

— Såja, goddag på sig, lilla dossen, jollrade vi, och Flaxen fick sig en del smekningar och klappar, som han dock ej hedrade med någon vidare uppmärksamhet, då han ju genast märkt, att här var utsikt till något gott. Om Flaxen älskar något på denna jorden riktigt högt — näst stenleken — så är det vetebröd. Och nu följde hans ögon alla våra rörelser med ett oroligt, spörjande, bedjande uttryck; för var gång han trodde att vi tänkte kasta en bit åt honom, ryckte han till, färdig att sätta iväg efter den.

— Nej Flaxen, stilla nu! Sitt vackert! sade jag och höll upp en brödbit i luften. Och Flaxen satt — om än inte så vidare vackert, därtill var hans nervositet för stor. Och så fick han den åtrådda brödbiten, käkarna rörde sig två tag, och borta var den, varpå han genast satte sig igen för att be om en ny. Han sitter mycket nätt: den lilla knubbiga kroppen vilar stadigt och säkert i sin upprätta ställning på hans lilla bak, och framtassarna ligga så ordentligt och symmetriskt bredvid varandra på bröstet. Denna lilla konst utför han alltid, när han ber om något, inte bara något gott, även då han vill ha en sten kastad eller dylikt. Det ser ut som om han därmed inte bara tigger, utan även lättar sina egna känslor, ty ofta, då han märker något gott, sätter han sig, fast ingen är i rummet. En gång t. ex., när jungfrun kom in i köket, satt Flaxen där, stilla och andäktigt, på golvet vid bordet, ty han hade vädrat sig till, att det fanns kött på bordet, fast han ej nådde tillräckligt högt för att se det. En annan gång, när pappa, mamma och en dennas väninna, som då var på besök hos oss, sutto vid sitt eftermiddagskaffe ute i backen framför villan, kom Flaxen tassande. Han såg människorna, som sutto i trädgårdssoffan, och kände lukten av sitt älskade vetebröd på bordet där bakom. Gripen av lystnad, intog han sin vanliga tiggställning. Det såg ganska komiskt ut bakifrån: i en rad ovanför soffkanten tre nackar, vilkas ägare pratade och skrattade utan att ana någonting, och i gräset bakom dem den tysta, längtande, svarta lilla pluggen i tålig väntan. Jag tycker det är så rörande, att Flaxen aldrig utan lov tillgriper någonting, om han också kan nå det, fast han ofta så innerligt gärna ville. Men i det avseendet kan man absolut lita på honom. Endast ett exempel kan jag ge på, att frestelsen blev honom för stark. Det var en gång, då Maja och jag som mindre hade dockkalas med ett par små väninnor. Vi voro de lyckliga ägarinnorna till en alldeles förtjusande, fulländad liten dockspis. Kring denna sysslade vi då alla fyra — det måste naturligtvis

STEINWAY & SONS
STORT LAGER I ENSAMAGENTUREN:
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STOCKHOLM • JAKOBSBERGSGATAN 39

Husmoderns bästa hjälp
är elektriska tvättmaskinen
"THOR"

Sparar arbete, tid och pengar!
Över 500,000 maskiner i bruk.

Begär prospekt!

A.-B. CELER
Regeringsgatan 30 - Stockholm
Riks & Allm. 53 35

"SVALAN"

2 1/2 hkr.
MARKNADENS
BÄSTA
UTOMBORDS-
MOTOR
KOSTAR NU
590
KRONOR.

NYA
LUTH & ROSÉNS EL. A.-B.
Utombordsmotoravd.
STOCKHOLM 4.

Socken är ett storslaget
mästerverk, som sedan
arton åren borde
ha varit införlivat med
vår litteratur. (Univ.-
lektor C. V. E. Björk-
man, Lybeck). Av Marie v. Ebner-Eschen-
bach. Övers. fr. tyskan. 7.25.
Lindblads Förlag, Uppsala.

barnet

DET NUMERA
FÖRNÄMSTA
HVETEMJÖLET
ÄR

AB. WÄSTERS HVBODEN
CHRISTIANSTAD
ÖSTEBORG
KRISTALL-PATENT

PARAMINT
PASTILLER
FÖRORDAS AV LÄKARE.
vid sjukdomar i munhåla och svalg.
Effektivt skydd mot smitta vid
epidemier.
SÄLJAS ÖVERALLT
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
kontrollant: PROFESSOR A. VESTERBERG.

ske ute i det fria för eldfarans skull. — Vi kokade russinsoppa, stekte potatis och bräckte små, små bitar skinka i förtjusande små grytor och pannor. Vad det fräste förtjusande "riktigt", aldeles som om det varit på stora spisen uppe i köket och vi de mest durkdrivna köksor! Det allra roligaste var dock att grädda plättar på den lilla laggen, vars rum voro som en kronasslantar. Innan vi hade allt färdigt, blev det middagstid, och vi gingo in i villan för att äta, omisstänksamt lämnande alla våra goda saker kvar på den låga trälåren, som tjänstgjorde som bord. Då vi kommo tillbaka — vilken förstörelse hade då övergått vårt kök! Rubb och stubb spårlost borta, endast i den lilla skålen, som innehållit plättsmet, syntes tydliga märken efter kraftiga, energiska slickningar! Jungfrun berättade, att hon kommit att titta ut genom köksfönstret just lagom för att se, hur Flaxen med huvudet begravet i skålen ivrigt slickade denna, varefter han skuldmedvetet sett sig om — och satt av som en pil ned till grinden och utåt vägen! — —

Då nu Flaxen fått alla sina brödbitar, ville Maja ha litet motion. Hon hoppade upp, tog en stadig trädgren och rusade av ned till grinden, hållande grenen långt ut. Flaxen störtade efter, skällande och morrande av iver, och lyckades snart haka sig fast med tänderna i grenen. Ibland släpade han på två ben, och då Maja höll upp grenen med båda händerna, hängde han och dinglade i fria luften, men sitt tag om grenen släppte han inte, utan hängde kvar lekfullt morrande. Den leken tycker han också mycket om. —

Flaxen är inte vår egen hund. Han tillhör en gammal herre, som bor ett par minuters väg från vår villa, och de hålla mycket av varandra, men som den gamle herrn är änklings och barnlös och ungdom behöver ungdom, brukar Flaxen om somrarna hålla till hos oss mest hela dagarna. Den gamle herrn har intet emot det, men till nätterna vill han dock ha hem honom. Om Flaxen någon gång tycks ha lust att stanna hos oss över natten, behövs det bara att någon av oss — helst pappa — i sträng ton säger: "Gå hem, Flaxen!" för att denne genast skall loma av, men med svansen mellan benen och tragiskt bedjande ögon, verkligen en bild av bedrövelsen. eDt är riktigt rörande.

Under ett par somrars tid har nu Flaxen varit vår käraste lilla sommarlekkamrat. Alla möjliga olika små lekar och tokigheter hitta vi på med honom. Att förevisas i någon av våra mössor är numera dagligt bröd för honom; däremot blev han kanske litet häpen den gången vi skrudade honom i Majas nattlinne — igenknäppt om halsen och med ärmarna trädde på framtassarna, mycket ordentligt — eller då vi togo fast honom och kastade honom i vattentunnan. Ja, den gången blev han till och med stött och larvade av hemåt med svansen mellan benen i sorgsen värdighet — det är alltid hans sätt att visa sig ond.

Det är naturligtvis alltid ömsesidig stor sorg, då vi om höstarna flytta in till staden. Då koffertarna komma fram och avskedsrengöringen pågår, brukar Flaxen alltid börja känna på sig, att nu förestår avskedet, och blir då alltid beklämd, stillsam och vemodig — då är han om möjligt ännu sötare än vanligt, och det ökar yttervårre vår redan förut sentimentala avskedsstundskärlek. Och när sedan stunden för avresan är inne och båten backar ut från den folkuppfyllda ångbåtsbryggan, på vilken även Flaxen och hans husbonde befinna sig för att säga oss adjö — då springer Flaxen ut på yttersta änden av bryggan och ser ängsligt efter båten... och när han förstår, att den inte skall komma tillbaka, sätter han sig ned, sträcker nosen i vädret och tjuter — jämmerligt, tröstlöst: "U-uuu! U-uuu!" Och vi ombord få något tjockt i halsen och bita oss i läpparna.

Den enda trösten är, att nästa år kommer också en sommar, och att vi då igen få leka och rasa med vår lilla vän.

PIPUN.

(14-årig Helsingforsflicka.)

HENRIK GAHNS
MANIOL
(GLYCERIN-CREME)
FÖR HUDENS
SKYDD och VÅRD
INNEHÅLLER de finaste ämnen för den mest känsliga hud och
görande ingredienser, absolut fria från skadliga ämnen.
DET BÄSTA FÖR HUDEN
I ALLA VÄDER.

Hemmets ekonomi
förbättras genom användandet av tvättmaskinen
"EKONOM",
som varje husmoder därför bör anskaffa. Levereras fraktfritt. Även på förmånliga avbetalningsvillkor. — Katalog kostnadsfritt. —
Ensamförsäljare:
J. L. THORSLUND
Enköping

Efter

Tvätt och diskning
böra händerna väl ingnidat
med oxygenolfabrikens
Amarant-Cold-Cream
Bibehåller huden mjuk och smidig. Innehåller fettämnen, som upptagas av huden, vilka ämnen fullständigt saknas i s. k. fettfria cremer, som härvidlag äro utan någon verkan.

4711. Eau de Cologne

Damens djupa décolleté

ger hennes apparition ett eget behag. Den grå vardagen försvinner, det utgår en festlig, fascinerande verkan från smärta armar, vackra skuldror och fint böjd nacklinje.

Denna verkan förhöjes, om inte ögat ensamt njuter utan om tillika från sådan skönhet en välskött hudens fina doft utgår, denna diskreta doft, vilken man knappt gör sig reda för, den man njuter som atmosfär, den som "4711" på sitt sätt förlänar.

Firman grundad 1792.

Eau de Cologne I bad- eller tvättvatten
BADSALT - välgörande på huden

Eau de Cologne Mild, uppfriskande som
TVAL - Eau de Cologne

Porslinsservis

handmålad, konstnärligt mönster
för 12 pers. — 58 pjäser

Pris 94: 75

WIKMAN & WIKLUND

Flemminggatan 17, Stockholm

Telefoner: Nannanrop

HELIOS ELEKTRISKA KOKAPPARATER

Gediget utförande

Ekonomiska i bruk - Prisbilliga

Försäljas av elektriska
firmor samt genom vår

UTSTÄLLNING
I STOCKHOLM

Regeringsgatan 41 - Rikstel. 5490

ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET

HELIOS
STOCKHOLM

Ensamförsäljare för ARK. CARL MALMSTENS
och U. ÅHRÉNS

Konstnärliga Tapeter

(S. S. F-serien)

C. A. KÅBERGS TAPETAFFÄR (J. V. Modin)

R. T. 115 37 - A. T. 50 14

ULLGARNER

för hand- och maskinstickning.

Priserna ytterligare nedsatta.

AXEL HINDERSONS EFTR.

Riks 21 27 HÖTORGET 13, STOCKHOLM Allm. 79 14

(Forts. fr. sid. 381.)

utvecklats inom de redan uppdragna riktlinjerna. Med varje år få hennes gestalter större och allvarigare rörelsefrihet, det rytmiska momentet blir bestämdare, klangfullare, och porträttbysternas anletsdrag återspegla allt mera övertygande personlighetens innersta. I den rymliga Berlinateljén såg jag en hel del fullödiga konstverk, utförda i marmor, trä, brons o. s. v. De äro allesammans produkter av en på verkligheten inriktad skarp iakttagelseförmåga, men tolka likväl brinnande längtan bort från det enbart reala till en tankens eller känslans rikare, renare värld.

Nästan ännu starkare finner man ekstatisk trängtan efter besjälad form hos en annan av Berlins yngre och mest ansedda skulptriser, nämligen *Maria Schneider*. Hon har studerat i Rom, Florens och Paris, där bl. a. Rodin ägnade henne uppmärksamhet, men först efter världskrigets utbrott mognade hennes konst till full självständighet. Liksom de flesta kvinnliga bildhuggare intresserar sig *Maria Schneider* för porträttskulptur, och hon har t. ex. gjort en utmärkt byst av författaren Hans von Hülsen. Men hennes livliga fantasi, hennes starka känsla och rika intuition tillåta knappast, att hon fångas vid en modell. Bäst skapar hon helt och hållet ur sin egen idévärld, och hennes styrka ligger i förmågan att ge livsbilder av allmängiltig verkan eller allegoriska moment. Den vackra, gripande gruppen "Die Heimkehr" måste anses som typisk för hennes egenart. Kompositionen är hållen i ren, enkel stil, och formen ges med största knapphet. Det hela vibrerar av djup känsla. De två ansiktena tala om outhärliga, årslånga lidanden, vilka äntligen utlösas i återseendet med den älskade. Mannen har kanske varit ute vid fronten, kanske i hård fångenskap, medan hustrun hemma kämpat sin tysta strid mot krigsårens tusen kval, mot fattigdom, hunger, ensamhet eller moderssorger. En annan bland *Maria Schneiders* sköna interpretationer av människolivets heligaste stunder är "Der tote Sohn": en mor, som kysser sin döde son.

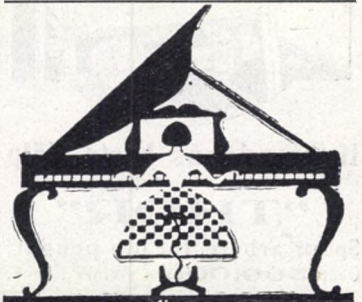
Fin och sann i sin konstnärliga strävan är också *Ilse von Scheel*. Hennes porträttbyst av ovannämnda skulptris, fröken Schneider, är ett litet mästerverk, som i fråga om personligt uttryck väl kan tävla med t. ex. *Milly Stegers* byst av författarinnan Selma Heine. Fröken von Scheels begåvning och säkerhet i linjeteckning ha emellertid hittills framför allt gjort sig gällande inom djurplastiken. På det området anses hon vara den förnämsta bland alla Tysklands moderna konstnärinnor.

En annan intressant Berlin-skulptris är *Sophie Wolff*. Hon var först målarinna och studerade i München och Italien. En okuvlig längtan efter självständigare utveckling drev henne emellertid snart till Paris. "Först där", säger hon själv, "fick jag klart för mig vad jag egentligen vill och måste". Men det kostade henne en hård kamp mot konstnärliga traditioner och fördomar, innan hon vann denna klarhet. Dessutom måste hon själv förtjäna medlen till att uppehålla sig i Seine-staden och levde uteslutande på de små summor, som konsthandlare betala åt nybörjaren. För att skaffa sig modeller fabricerade hon dockor, arrangerade teaterscener med dem och målade dessa. Hela nätter tillbragte hon med att forma och kläda de små figurerna. Men när sedan tavlorna utställdes, väckte de uppmärksamhet. *Sophie Wolff* tillbragte tio år i Paris, blev medlem av Salon d'Automne och vann mer och mer erkännande. Outtröttlig sökte hon efter det högsta uttrycket för sin konstnärliga känsla, stegrade sina färger och upptog eller övervann månet inflytande. Slutligen under en mörk vinter började hon besöka Mayols skulpturklass, och där "fann hon äntligen sig själv". Penseln

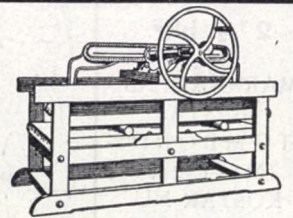
Nyhet för köket! HELIOS ZINKPUTS

snabbaste och verksammaste medel för putsning av zink. Ger varaktig glans utan efterputsning med fett, mjölk e. d.

A·B FÖRENADE PIANO & ORGELFABRIKER GÖTEBORG

Flyglar, Pianon, Orglar från landets förnämsta fabriker. Försäljningsmagasin: Stockholm: Drottningg. 23, Göteborg: Arkaden, Malmö: Österg. 28, Norrköping: Drottningg. 16, Gävle: N:a Kungsg. 25.

KOCKUMS Manglar

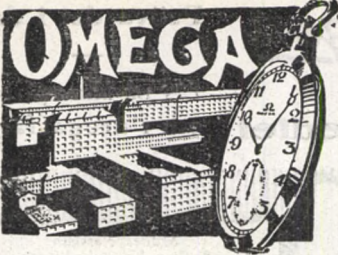
Tillverkas för såväl hand- som maskinkraft. Solid och överlägsen konstruktion. Tvätten blir fin och behaglig och tyget skadas ej av manglingen. Prisuppgift o. övriga upplysningar från närmaste Järnhandel eller från

KOCKUMS Jernverk, Kallinge

Försäljningskontor:
STOCKHOLM GÖTEBORG

EN KOPP HULTMANS RENA CACAO

Världsmärket bland fickur.
6,000,000 Omega-ur i bruk.

Vestmanlands Läns Tidning

är Länsstidningen för
Västmanland och Bergslagen
Daglig upplaga
13,000 exemplar
Det bästa annonsorganet

Fredagen den 13.de.

"Men det är ju nästan trolleri", säger grosshandlar Jönsson beundrande, och den övriga familjen, som efterhand samlats omkring Kristina instämmer. Då Kristina återkom från Adamsons butik, beväpnad med världens finaste skoputsmedel, Vikings Högglansskokräms och Vikings-glansborsten — pricken över i — satte hon nämligen igång en genomgående omputsning av skodon, med påföljd att dessa efter några minuter strålade i kapp med den genom molnen framflyttande morgonsolen. En reflex av glansen speglas även i alla familjemedlemmarnas ansikten, då de begiva sig var och en åt sitt håll, med den känsla och kultur, som ett par välputsade skodon skänka.

Den sjuårige Nisses vetgirighet är emellertid ej tillfredsställd. "Hur går det till att så fort få skodon så väldigt blanka", frågar han. Kristina demonstrerar. "Man stryker på litet Vikingkräm med penseln, avborstar med Viking-glansborstens bortsida, och efterpolerar med dess polersida, då skon genast blir spegelblank. Se här!" Och hon lät Nisse spegla sitt runda ansikte i skovanlädret.

"Men varför använder då ej Kristina Viking jämt", frågar Nisse med sund barnalogik. "Var lugn min gosse, hädanefter kommer jag aldrig att använda något annat putsmedel än Vikings Högglans", säger Kristina och radar med stolthet upp sitt nyinköpta förråd.

kastades bort för alltid, och numera är Sophie Wolff erkänd som en originell och mycket talangfull bildhuggarinna. Ett oerhört uppseende väckte strax före krigets utbrott både i Paris och annorstädes hennes berömda negerhuvuden. De äro utförda i brons och endast ämnade att vara monumentalt formade uttrycksbilder eller stiltyper, givna fullkomligt innaturalistiskt. Fröken Wolff intresserar sig för övrigt särskilt för folkslagens olika kännetecken och egenheter. I hennes bostad i Berlin, där hon numera slagit sig ned, såg jag åtskilliga sådana rasstudier, semitiska, romanska och germanska typer.

Till Berlins mest bekanta konstnärinnor hör slutligen även *Tina Haim*. Många anse henne till och med som Tysklands främsta skulpttris, och hon har säkerligen bland alla sina yrkessystrar de flesta beställningarna från privatpersoner att utföra. Fru Haim är utslutande porträttör, och vart och ett av hennes verk är starkt bundet vid modellen. Men hon utmärker sig för ett oförskräckt mod att karaktärisera och faller likväl aldrig offer för frestelsen att överdriva individualiseringen till karrikatur. Hennes mejsl formar känsligt och vackert sedda ansikten, vilkas likhet med originalet till och med en utomstående bestämt förnimmer, och hon får med säker hand fram en personlighets innersta.

De bifogade avbildningarna visa tydligt hur skarpt dessa fem bildhuggarinnor skilja sig från varandra i fråga om uppfattning, stil och medel. Även som människor äro de högst olika, var och en av dem en genialisk och klart utpräglad personlighet. Men de ha också flera gemensamma värdefulla egenskaper, såsom allvar och energi, ärlig strävan och gestaltande kraft. Allesammans bekänna de sig dessutom öppet till sin egen tids konstnärliga troslära.

Bättre än de övriga bildande konsterna uttrycker ju också enligt min mening plastiken den modernaste riktningens vilja och längtan. Ett skulpturverk är på sätt och vis av naturen expressionistiskt, d. v. s. det är en abstraktion, som redan genom sin materie bortser både från realismens trogna återgivande av objektet och från impressionismens tillfälliga stämningar.

BEATRICE ZADE.

(Forts. fr. sid. 380.)

gröna träden, de gula och skära husen och de svarvade människorna äro som upplockade ur en Münchenkonstnäs leksakslåda. Både engelska och tyska tapeter köpas ju i vårt land, men — såsom rätt och billigt är — passa Slöjdföreningens lätta ljusa tapeter bäst ihop med vår nationella smak och våra svenska möbler. De säljas också oerhört numera, berättar man i Käbergs tapetaffär, där för resten en entusiastisk Tegnérbeundrare kan få förvärva samma tapet, som prydde den diktande biskopens salong på Östrabo. Den är mildt blå med stela ornament och stjärnor i pärlgrått.

En av mina bekanta, en praktisk skånska, löste sin tapetfråga på det sättet att hon nubbad upp brunt spännpapper över de gammaldags vidundren, som täckte väggarna, då hon flyttade in. Nu njuter hon i fulla drag av sina lugna väggar, där tavlorna ta sig så bra ut, och av den goda affär, hon gjorde. Tapetseringen till hennes två rum kostade visst 2: 50. Värden är lika nöjd, ty han har ju fått överdrag på sina ägande tapeter.

MIDINETTE.

Rättelse.

I Carl Sam Åsbergs i förra numret meddelade aforismer "Kring Eros tempel" har en mening blivit missvisande genom en rads bortfallande. I det första fragmentet står i näst sista raden: "kamp för jagets självhärlighet, för mannens underkuvande etc." skall vara: "kamp för jagets självhärlighet, för mannens prakt och rätt och kvinnans underkuvande etc."

F. Paulis Azymol- STIMULUS

Ger friskt och kraftigt hår åt
ung och gammal. Vårda barnens
hår, tillförsäkra dem kraftig
hårväxt för livstid!

I flaskor "med fett" och "utan fett".

Härligt mjuka, behagliga strumpor
får man genom tvättning med

LUX

Till 2 à 3 liter vatten använd en matsked Luxflingor. Slå det kokande vattnet på Lux och vispa upp till ett tjockt lödder, håll i kallt vatten tills det blir lagom varmt och tvätta plaggen häri med händerna. Detta göres försiktigt utan att gnugga eller vrida. Skölj väl i 2 eller 3 ljumma vatten, tryck ut vattnet — vrid ej — och låt torka långsamt. I sista sköljvattnet kan med fördel en nypa LUX upplösas (utan att vispas till lödder), varigenom yllet blir om möjligt ännu porösare och mjukare. Genom att tvätta småbarnets yllekläder med Lux ökas barnets välbefinnande och trevnad. Ylle krympes ej med Lux.

Kväkare är en Sekt

i Amerika, vars medlemmar nästan utan undantag äro jordbrukare och kända såsom världens bästa spannmålsodlare. Särskilt deras havre är världsberömd för sin höga kvalitet.

Av det allra bästa av denna havre tillverkas havregrynen

Quaker Oats

Endast det bästa

TRADE MARK

är gott nog åt de små.
Efter modersmjölken
finnes ingenting bättre
än Nestlés barnmjöl.

PELLERINS Växtmargarin "Extra Växt" Gräddmargarin "Högsta märket"

hävda alltjämt sitt anseende som marknadens förnämsta margarinfabrikat.

Kgl. Hovleverantör.

DET EKONOMISKA HUSHÄLLET

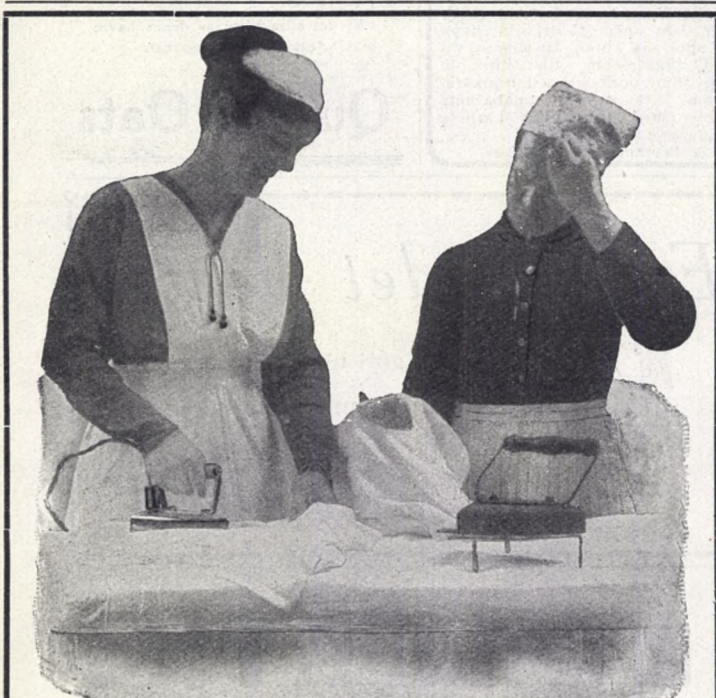
VILAR PÅ MUSTADS MARGARIN

AMATÖRKAMEROR

Fredsutförande. Olika världsfabrikat
MATERIAL OCH TILLBEHÖR
 för fack- & amatörfotografer.
AKTIEBOLAGET ARTO,
 Malmö.
 SÖDRA FÖRSTADSGATAN 2.
 Rikst. 52 76 och 56 22.
 Illustrerad katalog kostnadsfritt.

Flaggor
Sticktäcken
 och
Vaddmadrasser
 i alla prislägen o. kvalitéer. Begär prislista. Driftiga agenter antagas.
 Göteborgs Flagg- & Täckfabrik
 GÖTEBORG I.

BÄSTA MEDEL
 FÖR
LÖDNING I HEMMET
 ÄR
CITO
 Finnes i varje järnhandel.

"Så går det, när man inte använder VOLTAS elektriska strykjärn."
 Till salu i de flesta elektriska affärer samt i varje välsorterad järn- och besättningsaffär.
ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET VOLTA, STOCKHOLM.

IDUNS SKÖNHETS- INSTITUT

N:r 32. 1) Finnes något medel mot röd, fet hud och stora öppna porer i hela ansiktet? Har ännu aldrig försökt något. — 2) Hur få gula tänder vita?

19-åring.
 1) För er hud skulle gurkmjolk vara särdeles välgörande. Men först och främst skulle ni varje aften tvätta ansiktet med varmt vatten och god tvål, så att de stora porerna befrias från damm och smuts, som samlats där under dagens lopp. Därefter massera med citronhudcrème, som är mycket välgörande för huden. Hur massagen tillgår ser ni i sv. på frågan 1. 2) i n:r 3. Det skadar ej att växla om med crème och gurksaft så att man efter ett par dagars behandling med crème tar gurksaft till massagen och vice versa. På morgonen sedan ögon, näsa och mun blivit renade pudrar ni ansiktet lätt med rispuder och avtorkar det med sämskskinn. Det som sedan är kvar är tillräckligt för att huden ej skall se fettglänsande ut. — Tillredningen av crèmen står i sv. på frågan 8 i n:r 3. Här recept på gurkmjolk: 60 gr. söt mandelolja, 150 gr. färsk gurksaft, 45 gr. gurkessence, 4 gr. pulvriserad silkestvål, 1 gr. benzoëttinktur. Gurksaften erhålles genom att skära hela gurkan (som måste vara färsk) med skal och allt i smala strimlor och låta dessa sakta koka tills de bli mjuka och mosiga i så knappt vatten som möjligt; silas upp först genom sil sedan genom duk. Essensen göres av lika delar gurksaft och ren alkohol (i brist därav fin eau de cologne). Essensen och tvålen läggs i en rymlig glasburk eller flaska och skakas om grundligt. Efter några timmar då tvålen är upplöst tillsättes gurksaften. Skakas tills det är väl blandat, hälls upp i skål, och oljan och tinkturen tillsätts under flitig omröring. Hällas på flaskor, som korkas väl och förvaras i mörkt rum. — 2) Gula tänder är alltid starka. Pulvr. björkcol är ett beprövat medel för att få vita tänder. Dock bör det ej användas mer än en gång i veckan och bör man ha en särskild borste därtill. Till dagligt bruk är tandkrita det bästa samt litet koksalt i vattnet, vilket stärker tänderna.
 N:r 33. Beder härmed att få upplysning om s. k. paraffininjektioner! Är det någon risk för enad därmed? 2) Kan huden läkas vid ev. ett sår, en rispa eller dylikt i den? 3) Hårdnar ej paraffinet med tiden? 4) Kan blodcirkulationen obehindrat försiggå i de för paraffin utsatta delarna? 5) Kan paraffininsprutning tagas bort utan olägenhet? Mycket tacksam för svar å dessa frågor. Lisbet.
 Paraffininsprutning under huden kan visserligen för tillfället utfylla en hålighet eller plastiskt omforma en oskön näsa, men är alltför abnormt för att icke de ömtåliga hudvävnaderna skola taga skada därav, och snart nog dekolorerar huden. Dessutom smälter paraffinen så småningom bort. Jag kan ej annat än avråda från sådan behandling.
 N:r 34. Finns det något medel att borttaga s. k. tandsten?
 N.
 När tandsten hopar sig på tänderna är det nödvändigt att gå till en tandläkare för att låta borttaga den, ty annars fräter den på tänderna. Se för övrigt svar på fr. 32. 2) senare delen.
 N:r 35. Snälla fru Skönhetsdoktorn! Ber härmed om några vänliga råd. Finns det något medel att motarbeta och borttaga blåa ringar och rynkor under ögonen? Kan man massera bort

Sanatogen Pröva det i dag
Styrkemedlet Fås på alla apotek och i drogaffärer

Förf. Elin Wägner skriver:
 "Härmed konstaterar jag med nöje såsom min erfarenhet, att Sanatogen efter någon tids användande verkar stärka kanda på matlusten vilket återigen ha krafter och arbetsförmåga i följd."

Skådespelerskan Pauline Brunius skriver:
 "Jag har använt Sanatogen vid flera perioder av forcerat arbete och funnit det utomordentligt välgörande och stärkande. Jag vill därför på det varmaste rekommendera detta utmärkta rekreationsmedel."

Kungsörs
HUSHÄLLSKÄRL
 alla slag, av koppar, bleck och aluminium. Prydliga, praktiska, prisbilliga. Finnas i alla järn- och besättningsaffärer.
A.-B. Kungsörs Bleckkärlfabrik,
 Drottningg. 20. Kungsör. Stockholm.

MURIDIN
 är säker död
 "MURIDIN" är det effektivaste av alla kända medel för råttutrotning. Oskadligt för husdjuren, men dödar råttor av alla slag på en dag. Prospekt på begäran med intyg från hälsovårdsnämnder och enskilda över hela landet. Försäljes i flaskor om 100, 200 och 1,000 gram å 2:25, 4:— och 15:— kr. i alla färg-, kemikalie- och sjukvårdsaffärer samt från fabrikanten P. T. SON LJLJEDAHN, Motala. Rikst. 4 46.

Tvätta
 med
LANGES SÄPPULVER
 SKYDDSMÄRKE

Luxdammsugaren
 Husmoderns bästa hjälpreda
A.-B. ELEKTROLUX
 GÖTEBORG R. T. 206 85
 STOCKHOLM R. T. 41 96, 166, 13 A. T. 71 92, 64 64

Använd alltid
FLORODOL-TVÅL
 Erkänd överlägsen alla in och utländska medtävlande.

STATSKONTROLLERAT
GRÖNSAKS- & BLOMSTERFRÖ
 m. m., m. m.
 säljes under garanti av
FRÖODLINGENS FRÖHANDEL
 Grönsakstorget Göteborg
 (Affären grunlagd 1883.) Begär vår illustrerade katalog.

FALU- ÄTTIKA

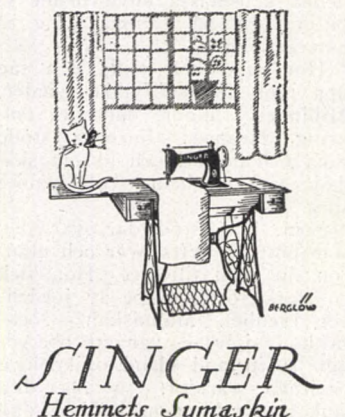
— den bästa **konserverings-, mat- och bords-ättika** som finnes i marknaden —

tillverkas och försäljes i parti av

Stora Kopparbergs Bergslags A.-Bol.
STOCKHOLM.

Vid **överansträngning** till följd av nattvak m. m. och därav härledd opasslighet är **CITROPYRIN**

tabl. à 0.3 Gm.
av snabb och tillförlitlig verkan.
Erhålles å apoteken.
Kr. 1.50 pr rör.

ZENITHS

Gräddmargarin "Extramärket Zenith"

för matlagning och bak, och

Växtmargarin "Extra Växt"

för bordet,

äro marknadens förnämsta fabrikat.

SÄRÖ HAFSBAD

RESTAURANG, BAD och HOTELLER

öppnas åter omkring 1 juni.

Hjelpension kr. 12:— pr dag. - OBS! Ny regim.

Förfrågningar angående rum och pension samt beställningar för större o. mindre sällskap besvaras skriftligen eller pr telefon 143 69, Göteborg.
Inneh.: Weidolf Ohlsson, Rest. FENIX, Skeppsbron 4, Göteborg

DAMER,

som önska *salvor mot mjäll, eksem och håravfall, cremer mot torr, röd eller sprucken hud* kunna tillskriva undertecknad, vars alla preparater äro framställda å apotek efter recepter av de förnämsta hudläkare. Har fört dessa preparater med gott resultat i över 15 år i min egen salong.
Fru Tekla Helldén, Lund.

veck, som bildats från näsroten ned till munnen? Hur går massagen till? Oändligt tacksam för svar.

Greta 21 år.

Vid er ålder torde nog rynkor kunna borttagas med daglig massage. Hur massagen tillgår ser ni i sv. på fr. 1. 2) i nr 3. — De blåa ringarna under ögonen tyder på att ni ej är riktigt frisk, bäst därför att tala vid en läkare. (Forts.)

REQUIEM.

(Forts. o. slut.)

"Man är alltid allvarlig, där någon ligger på bår", sade Ylva med en fast blick.

"Ligga på bår?" Fröken Dietricks upprepade Ylvas ord långsamt och med stigande undran.

"Ja, just så. Vidars och min mångåriga och beprövade venskap har just gått ur tiden genom en smittosam farsot. Därför stå vi allvarliga. Man brukar ju visa saknad och sorg vid en kär avlidens bår, eller hur?"

Ylva såg fast och länge på Laila, som blott höjde på ögonbrynen för att visa sitt ogillande av ett så underligt tal. Därpå gick hon sakta bort till Vidar. Hon räckte honom sin hand.

"Så må detta vara vårt farväl, Vidar. Det är ju brukligt, att man vid en öppen grav faller ett gott ord om den bortgångne. Det är visst jag, som i den här stunden ser klarast. Jag vill då säga med Runeberg:"

"Ej med klagan skall ditt minne firas,
Ej likt dens, som går och snart skall glömmas."

Må det vara den blomma vi gemensamt lägga på vår ungdomsvenskaps grav."

Hon tryckte hans hand. Det läg ett litet ljus leende kring hennes läppar, men ögonen stodo fulla av tårar.

Bestörtning och rörelse kämpade om herraväldet i Vidars drag. Då dörren slöt sig om Ylva, som gått med bara en kort nick mot Laila, tog han ett par hastiga steg, som för att kalla henne tillbaka, men hejdades av Laila, som kastade sig i hans famn och klängde sig intill honom.

"Usch, vad hon är för en ryslig människa, Vidar! Hade hon blivit sinnesförvirrad, eller vad var det åt henne?"

Laila kröp rysande längre in i hans famn. Vidars armar höllo om hennes mjuka kropp, men för tillfället hade han ingen som helst förnimmelse av hennes ljushet. Hans ögon sågo vidöppna ut i rummet ovanför hennes huvud med ett uttryck, som om han skådat en uppenbarelse. Och för första gången undrade han på var gränsen mellan kärlek och venskap i själva verket gick.

Förtrollerskan i hans famn gav honom dock ingen tid till djupsinniga funderingar. Plötsligt lyfte hon sitt ansikte upp emot honom och sträckte sin mun efter den kyss han glömt att giva henne.

"Jag glömde aldeles mitt ärend. Du skulle komma upp till kaffe", sade hon därpå med en liten suck och ett lågt lyckligt skratt.

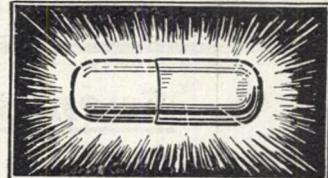
ÖREBRO KEM. TEKN. FABRIK.

"THERMA" elektriska varmvattenapparater.

Oumbärliga i kök, toaletterum etc.

Kunna erhållas genom alla elektriska installationsfirmor.
K. DAHL & C:O
* AKTIEBOLAG *
STOCKHOLM
GÖTEBORG SUNDSVALL.

SPIECKERS SANOKAPSLAR

alstra nerv- och muskelkraft. Undandröja kraftnedsättning, trötthet, sömnlöshet, överansträngning, blodbrist och svaghetstillstånd, ojämförligt snabbare än något annat medel. Intyg från kända svenska personer på begäran gratis och franko. Askar om 20 kapslar (tillräckligt för 20 dagars bruk) å alla apotek och kemikalieaffärer till pris kr. 4:25 eller exp. portofritt från undertecknade.

Stor kur (10 askar) kr. 38:50.
Liten kur (5 askar) kr. 20:—.

Generalagenter för Skandinavien:

Harald Westerberg & C:o
Göteborg.

Sundstrand

Den lämpligaste räkne- och additionsmaskinen för Eder.

Svensk uppfinning!

Pröva "Sundstrand" självskrivande räknemaskin innan räkne- eller additionsmaskin inköpes.

AKTIEBOLAGET HADAR SCHMIDT

GÖTEBORG - STOCKHOLM - MALMÖ

Leverantörer till Statens och städers olika institutioner, banker, bruk och enskilda företag.

LEVYS LAVENDELTVÅL

kan icke överträffas.
Tillverkare: A.-B. ALBERT LEVY,
M A L M Ö.

NISSENS
äkta
Bröst-karameller
mot
hosta o. heshet

DET BÄSTA ÄR ÄNDÅ

Ängpreparerade Havremjöl

ty samtidigt med att det fyller alla hygieniska krav är det läckert och lättillagat. Prova även andra havremjölssorter och välj sedan det bästa! Petris Ängpreparerade Havremjöl tillverkas endast av A. Wilh. Petris Grynfabriks A.-B., Kungl. Hovleverantör. Hvetlanda, och finnes till salu i alla välförsedda speceriaffärer. Säljes såväl i fabriksens originalkartonger som i lös vikt. Endast det bästa är gott nog för det svenska folket!

Flaggan i topp!

Vid behov av flaggor begär vår pris-kurant och prov ä duk.
Vi tillverka YL-LEFLAGGOR av prima kronduk. "STORMFLAGGOR", av bomullsduk med tvinnad varp och "PRIMAFLAGGOR", starka och prisbilliga.
Vårt fabrikat tvenne gånger prisbelönt. Alla färger äkta och mätten lagenliga. OBS! Priserna betydligt lägre än i fjol. Ekelöf & Svenssons flaggfabr., Karlstad

Tapetkompaniet

till lägsta priser. Största sortering av in- och utländska kvaliteter. Rekvirera prover genast. Riks 99 05. Allm. 133 20. Katarinav. 7, Sthlm. (Vid Slussen.)

Tips
Melange
Uthärligt för att du är bittigare än smör, utan ämnen för det, det är lika god som smör.
Tillverkare: *Agria*

Chocolat Ringstorp
FABRICATION EXCLUSIVE.
Ringstorp, Sjunnesson & Co., Kommanditbolag, Hälsingborg.

KÖKSALMANACK
Redigerad av **IDA NORRBY**,
Föreståndarinna för Fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala.
FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN
17-23 APRIL.

SÖNDAG. Frukost: Smör och bröd. Ryska biffar med potatis. Kaffe eller te. **Middag:** Nässelkål med förlorade ägg. Ugnstekt piggyr med brynt smör, citron och potatis. Kungskaka med vaniljsås.

MÅNDAG. Frukost: Smör och bröd. Sillfat, Gröt och mjölk. Kaffe eller te. **Middag:** Stekt fläsk med stuvat bröd. Blåbärs-soppa.

TISDAG. Frukost: Smör och bröd. Blodplättar med lingonsylt. Kaffe eller te. **Middag:** Enkla fiskfärskotletter med potatis och svampsås. Laggårta med maräng.

ONSDAG. Frukost: Smör och bröd. Risotto. Kaffe eller te. **Middag:** Fläskkorv med potatis-mos. Lingonpäron med mjölk.

TORSDAG. Frukost: Smör och bröd. Strömmingslåda med anjovis och potatis. Kaffe eller te. **Middag:** Soppa på färhals. Glacerad risgrönskaka med saftsås.

FREDAG. Frukost: Smör och bröd. Stångkorv med stuvat potatis. Kaffe eller te. **Middag:** Sjömansbiff i låda. Röd äppelpudding med enkel vaniljsås.

LÖRDAG. Frukost: Smör och bröd. Stekt risgrönskaka (rest från torsdag) med sylt. Kaffe eller te. **Middag:** Färsk sill stekt i bitar med korintsås och potatis. Mannagrynsvälling.

RECEPT.

Ryska biffar (för 6 pers.) 4 hg. benfritt oxkött, 2 hg. benfritt fläskkött, 1 hg. kokt potatis, 1 kkp stötta skorpor, 3-4 kkp. mjölk, 1 ägg, salt, vitpeppar, 1½ msk. lök, 10 gr. smör eller flottyr.

Till steken: 2 msk. smör eller flottyr, kok. vatten. **Sås:** 1 msk. smör, 1 port. lök, 5 msk. vetemjöl, 2½ dl. sur grädde, 4 dl. mjölk, köttsky, 2 msk. tomatpuré, salt, vitp., socker, ättika.

Beredning: Köttet tvättas, skäres i bitar och males 3-4 ggr på köttkvarn. Sista gången tages potatisen med. De stötta skorpona läggs att svälla i mjölken. Köttet arbetas väl med ägget, skorpona och mjölken till en lös och smidig färs, den smakas av med brynt lök, salt och vitp. och formas till avlånga biffar, som stekas vackert bruna. 1 kkp kokande vatten tillsättes och biffarna få steka här i 5 min. Till såsen fräses smöret med den hackade löken, mjölet tillsättes, och (Forts. nästa sida.)

Stöltens

FOTO-HANDELSHUS Malmö KAMEROR! MATERIAL!
KATALOG GRATIS & FRANKO FRAMKALLAR! KOPIERAR! FÖRSTORAR!

Är Ni en medelmätta eller en begåvning?

Tillfälle för var och en att uttröna sin duglighet.

Några små intressanta psykotekniska prov, genom vilka var och en med lättillgängliga medel kan uttröna sin allmänna duglighet ifråga om att uppfatta, minnas, överblicka en kinkig situation, fatta ett snabbt beslut och att handla i ett avgörande ögonblick.

Det ligger "i luften" att uttröna yrkeslämpligheten och den allmänna dugligheten. På några år har det vuxit upp en hel vetenskap, den s. k. psykotekniken, som med en hel mängd mer eller mindre komplicerade apparater prövar individens lämplighet för det ena eller andra kallet.

Denna vetenskap har framtiden för sig och det torde ej dröja alltför länge innan dylika prov bli obligatoriska i skolor och vid yrkesanställningar. Det är därför av vikt, att var och en gör en liten "förundersökning", prövar vad han eller hon i allmänhet duger till, ser efter var det brister eller var den "starka sidan" finns och sedan bättrar på det som är skralt. Ty det är konstaterat att den allmänna dugligheten (uppfattning, minne, fantasi, vilja, omdöme etc.) oftast kan betydligt skärpas och genomsnittet överskridas.

I dagarna utgår från trycket en liten intressant bok "Pröva vad ni duger till", vilken just beskriver några enkla och påtagliga prov, som var och en kan göra med alltid tillgängliga medel. Den lilla boken, som i vällovligt syfte att väcka intresse för saken utdelas gratis från Friman-Institutet, Tulegatan 29, Stockholm, är synnerligen populär och bör bli givande för en var. Ty vem vill icke veta hur han står i förhållande till andra, och vem vill icke bättra på det han brister uti och därigenom säkra sig en god framtid.

Skriv här:

Edert namn: .....

Eder adress: .....

.....

och Friman-Institutet, Stockholm, sänder Er gratis sin illustrerade lilla bok: "Pröva vad Ni duger till".
Idun 16/4 21.

PIX-pastillen är en vän i viken, När du sillen metar eller siken.

I KÖKET OCH PÅ MATBORDET ÄR
Arboga
ALFA = KO
HUSMODRARNAS
A OCH O

Grönsaks- och Blomsterfröer

Gräsröblandningar till trädgårdsmattor samt Redskap. Allt av prima kvalitet. Billigast i

GÖTEBORGS FRÖHANDEL

Södra Larmgatan 4, Göteborg. Rikst. 59 32, 109 84. Ill. katalog gratis och franko.

Använd alltid i hushållet

SVENSKA MEDICINALVÄXTFÖRENINGENS

torkade blåbär, lingon, spenat, dill, sopprötter m. m.

Högsta kvalitet. Billiga, hållbara, lätta att förvara och enkla att använda. Utförlig beskrivn. medf. varje kartong. Finns i varje välsorterad speceriaffär.

OBS! Förekomma i minut endast i våra kartonger.

Pebeco

Ni badar, tvättar ansikte och händer med tvål. Tror Ni inte att även munnen och tänderna måste göras rena? Tror Ni, att det finns något bättre än Pebeco Tandpasta?

1/2 meter nytt hår.

Då mitt hår till min ledsnad för 3 år sedan på grund av mjällbildning å huvudsvålen började falla att av, prövade jag

Hämoes Hår-Kultur.

Mitt hår, som förr var 45 centimeter långt, har nu efter 3 års användning av nämnda Hår-Kultur vuxit **50 centimeter**, ett för mig lyckligt och tillfredsställande resultat.

Fru E. ARENTOFT, Bredgade 8, Köpenhamn K.

Avskrift.

Traryd 4 nov. 1920.

"Efter fruktlösa försök med alla i marknaden förekommande medel mot mjäll och därav förorsakat hårfall har jag lyckats förskaffa mig en flaska HÄMOES HÅR-KULTUR, vilken jag nu förbrukat.

Emellertid ha verkningarna av Hämoes Hårkultur på ett häpnadsväckande sätt visat sina goda egenskaper därigenom att mitt hår, som före användandet av Hämoes föll av så att jag var i det närmaste skallig, men efter förbrukning av endast en flaska har det i det närmaste återfått sin forna växtkraft.

Med tack för den hjälp jag erhållit har jag härmed nöjet rekvirera 3 flaskor att sändas fraktfritt att betalas enligt Eder önskan.

A. NORDHELM, Advokat."

APOTEKAREN skriver: Jag är i regel något skeptisk i fråga om pålitligheten av de flesta rekommendationer, men det skall säkert glädja er mycket att höra, att jag har fått ett ovanligt gott intryck av edra preparat. Jag har försökt åtskilliga medel för mitt hår, som hade börjat bli ovanligt tunt, och jag var tvungen smälta en hel del anmärkningar därom av mina vänner, som yttrade sig på det mest oförbehållsamma sätt på bekostnad av mitt hår. — Nu är det knappt två månader sedan jag i förtvivlan

började begagna Hämoes Hårkultur, och det är mig en stor glädje att säga, att en del av mina vänner utfråga mig om hur det hänger ihop med att mitt hår börjat växa så betydligt. Jag har varit en smula förbehållsam, när det gällt att omtala skälet, då jag trodde, att förändringarna möjligen icke skulle fortsätta, men nu är det utom all tvivel, och jag har nu invigt dem i rätta sammanhanget.

ADVOKATEN skriver: Efter fäfänga försök med alla i handeln förekommande medel mot mjäll och därav förorsakat hårfall har det lyckats mig att anskaffa en flaska Hämoes Hårkultur, som jag nu har begagnat. — Emellertid har Hämoes Hårkultur på ett uppseendeväckande sätt visat sina goda egenskaper därigenom att mitt hår, som innan jag började använda Hämoes föll av så att jag var nästan skallig, nu, sedan jag begagnat ungefär en flaska, återfått sin fulla växtkraft. Med tack för den hjälp jag erhållit ber jag er härmed sända mig 3 flaskor portofritt.

FILMSTJÄRNAN skriver: Jag har prövat er Hämoes Hårkultur med utmärkt verkan. Den tycks ge håret nytt liv och är alldeles storartad.

Tag icke fel när Ni köper Champoneringspulver.

Hämoes hårreningskultur i pulverform för hårtvättning har sedan länge överträffat allt på detta område. Diskret parfymmerat med vår världs-succés "BLOMMORNAS DRÖM", därför millionförsäljning över hela världen. Pris 35 öre pr st. Vidstående varumärke skall finnas på varje paket.

Det är

aldrig för tidigt, aldrig för sent, Hämoes är som de vises sten, framkallar hår hastigt och lätt — det blir vackert, glänsande och tätt.

SJUKSKÖTERSKAN skriver: Var så vänlig sänd mig igen 3 flaskor av er Hämoes Hårkultur. Jag måste säga, att jag är mer än glad över det resultat, som vunnits.

SOCIETETSDAMEN skriver: Jag skulle vara er mycket förbunden, om Ni snarast ville sända mig en flaska Hämoes Hårkultur. I tre år har fru .... lidit av att håret fallit av, och fastän hon försökt varje medel, som hon hörde omtalas, var Hämoes det enda, som alltid visade sig bra, varför hon är mycket tacksam.

Den engelska pressen

befattar sig i ständigt stigande grad med vår Hår-Kultur och dess utmärkta resultat. Sälunda skriver bl. a. tidskriften "Pictures" i sitt nummer för den 9 oktober:

"Skönhet är aldrig fullkomlig utan ett mycket vackert hår, liksom fulhet aldrig är fullständig med ett vackert hår. Saken är den, att kvinnan, som önskar vara vacker, eller mannen, som vill vara intagande, saknar något för uppnåendet av sin önskan, när ett vackert hår fattas dem. Att det är många tusenden av våra läsare, som erkänna detta, framgår av det antal rekommendationsbrev, som Hämoes Limited mottager varje vecka. Hämoes Limited är naturligtvis firman, som står bakom Hämoes Hårkultur-systemet, och resultatet av dess förundransvärda hårtillförsel ses på de hundraden av kvinnor och män, som kunna sägas ha fått sin skönhet eller intagande utseende såsom resultat av ett regelbundet bruk av denna enastående Hårkultur."

Innehavaren av den världsberömda firman THE ATLAS SAFETY PETROL FILLER & Co., CAPT. A. C. FRENCH BREWSTER, NEW BOND STREET, LONDON, skriver till oss:

"Det gläder mig att kunna förklara att den flaska av Edert Patent-Hårmedel (Kultur), som Ni har tillsänt undertecknad, har haft den mest enastående verkan, fullständigt hejdat hårets avfallande och givit hårbotten den bästa kondition."

Ingen behöver få grå hår. Var och en, som i tid använder HÄMOES HÅR-KULTUR, förhindrar detta.

Priset pr flaska är kr. 3:50 + porto. 3 flaskor sändas portofritt. **HÄMOES HÅR-KULTUR SÄLJES ÖVERALLT!**

Hämoes, Ltd London

För Sverige:

A.-B. HÄMOES GENERALDEPOT
Upplandsgatan 1 - STOCKHOLM.

Riks o. Allm. tel. 6771.

Tel.-adr.: "HÄMOES".